

Эсэгэ ороою, эхэ нютагаа эб хамта мандуулай!

Бүгэдэ арадай сонин

1921 оной
декабрийн
21-нээ гарана

1999

ноябрин

11

Убэлэй эхин
хүхэгшан гахай
нарын
3
гарагай 5
ЧЕТВЕРГ
№ 125 (20185)

№45 (139)

В Народном Хурале РБ

ВЫХОД ОДИН - СНАЧАЛА СТАБИЛИЗАЦИЯ, ЗАТЕМ ДВИЖЕНИЕ ВПЕРЕД

История Закаменского района давно и прочно связана со становлением и деятельностью Джидинского вольфрамо-молибденового комбината.

О том, что закаменская тайга богата минералами и ископаемыми, было известно давно. Вот только какими? Ответ на последний вопрос дала молодой геолог, выпускница Ленинградского горного института Мария Бесова удача улыбнулась ей, и в начале тридцатых годов в урочище Модонкуля и Джиды, она нашла первое месторождение вольфрама. Так как разразилась Великая Отечественная война, то этот уникальный материал был крайне необходим стране, и в 1934 году было принято решение о начале строительства Джидакомбината.

Решение первостроители постарались очень гордо вложить в жизнь. И уже в 1935 году инженеры в Гуджирке и Инкуре выдали «на гора» более 540 тонн вольфрамового концентрата.

Рабочий поселок Джидастрой стремительно развивался, и в августе 1944 года он был преобразован в город Городок (впоследствии ему поменяют название и он станет Закаменском).

Перед 7 ноября и город, и комбинат (кстати он в 1997 году является межрегиональной ассоциацией «Джидинский вольфрам»), праздновали два юбилея - 65-летие Совета Федерации страны перечислил ряд из них.

Решение об этом было принято в марте нынешнего года сессией Закаменского районного Совета местного самоуправления. Причины оно было не без колебаний: до юбилея ли, когда комбинат по существу не выпускает свою основную продукцию, так как она сегодня неконкурентна из-за высокой себестоимости на рынке? Однако все же торжества решили проводить, так как это достаточно серьезный повод для обмена мнениями, взглядами о дальнейшей судьбе и самого комбината, и города...

И разговор - серьезный и глубоко заинтересованный, состоялся. Причем в присутствии ряда руководителей республиканских министерств и ведомств. Принял в нем участие и выступил с аналитической речью и Председатель Народного Хурала республики, бывший директор Джидаакомбината М.И.Семенов.

Основная мысль, прозвучавшая в его выступлении - МРА «Джидинский вольфрам», значит, и город Закаменск, имеют немалые перспективы для дальнейшего развития и потому нужно не отпускать руки и пытаться задействовать все имеющиеся резервы, искать новые. А они, по мнению М.И.Семенова, имеются. Бывший директор, а ныне член Совета Федерации страны перечислил ряд из них.

В.БАДМАЕВ.

Юбилей города Закаменска: ВОЗРОЖДЕНИЕ ТРАДИЦИЙ

ноября состоялись праздничные мероприятия, посвященные 55-летнему юбилею города Закаменска и 10-летию образования Джидинского вольфрамо-молибденового комбината.

Старт торжествам был дан в начале года приятием становления местного самоуправления района по подготовке и проведению юбилейных мероприятий. Было определено, положение, и дан организационный институт. За несколько месяцев сделан большой объем работы. В частности, был сформирован денежный фонд, в который вносили трехпротяжный взнос из зарплаты работающих в организациях и учреждениях города. Всего собрано в юбилейный фонд более 23 тысяч рублей.

Первыми откликнулись на призыв коллектизы редакций газет «Знамя труда» (редактор Е.С.), ООО «Закаменск», Тогтогов (О.Д.), «Литейщик» (руководитель А.С.), отделы администрации - управление образования, социальной защиты населения, здравоохранения и другие организации и учреждения города.

Большой подъему горожан вызвал районный смотр-конкурс по благоустройству, проходивший под эгидой Международного года пожилых людей. Также основным направлением для участия в конкурсе были творческие коллективы предприятий и организаций.

Всего отчитались 14 трудовых коллектизов. В отчетах принял участие более 600 пожилых людей артистов и режиссеров. Экспозиции ставки были по всем видам краеведческо-прикладного искусства, а кулинарному мастерству и изобретательности было предела.

Взятый районной администрацией курс на социальную мобилизацию населения, деятельность социально-образовательных комплексов, подсобных хозяйств школ, развитие овощеводства, подготовка к началу учебного года силами родительской общественности, доведение жестких лимитов по электроэнергии, ГСМ, заготовке дров... - все это дает возможность сохранить социально-культурную сферу в районе. Согласно районной программе социальной поддержки населения, предоставлены льготы на адресное заявительной основе на 738 тыс.

рублей. Бесплатным проездом на городском транспорте пользуются 527 человек, под знаком международного года пожилых людей проводится немало других мероприятий, направленных на усиление внимания к проблемам старшего поколения. Этую работу районная администрация будет продолжать и дальше.

В рамках Международного года пожилых людей прошел районный смотр-конкурс по благоустройству. Он проходил также в 3 этапа: весной, летом (на районном сурхарбане) и осенью. Организационный комитет подвел итоги конкурса. В номинации «большие села» первое место

присуждено селу Улекчин (глава Раднаева В.Ц.), второе завоевал поселок Баянгол (глава Тальцева В.А.), третье - село Хуртага (глава Дамбаева А.Ц.). «Средние села»: первое место - село Бургуй (глава Тогтогов В.С.), второе - село Мыла (глава Жапов А.Л.), третье - село Цаган-Морин (глава Найданов Б.Р.).

Что касается малых сел, то первое место у села Далахай (глава Гонжикова О.С.), второе - у села Улентуй (глава Доржиев В.Ц.) и третье - у села Хужир (глава Дудареев А.Ч.) и села Харацай (глава Гармаев Ж.Ц.-Д.).

Также подведены итоги конкурса среди личных подворий - «Как живешь, ветеран?». Победителями стали Бадмаева Цыжит (с. Хужир), семья Осокиних из пос. Баянгол, семья Бадмаевых из пос. Холтосон, семья Захаровых из с. Михайлова и многие другие.

Юбилейные мероприятия на этом не заканчиваются, а будут продолжаться. Они показали, что в Закаменске идет процесс активного возрождения и развития народной культуры, фольклора, традиционных художественных промыслов и ремесел самодеятельного творчества.

Время сегодня, безусловно трудное и непростое. Кризис больше всего отразился на таких районных центрах, как наш город Закаменск, в котором перестал работать градообразующее предприятие. Однако время идет, нужно думать и жить по-новому. И, что отрадно, предпринимаются по выходу из создавшегося кризиса немалые усилия. Это наглядно было видно во время смотра - конкурса.

И.ДАНИЛОВА,
заместитель главы
Закаменской районной
администрации местного
самоуправления.

«Духэригэймий» мунхэдэрэй дугаар
Захааминай аймагта сүм зориулагдана

«НАРАН» АНСАМБЛЬ - ЗАХААМИНДА

Закаменск хотын байгуулагдааар 55 жээлэй ойн, мунхудеэ ажыхын худэлмэрилэгшээдэй үдэрые тэмдэглэлгүн баярнуудта хабаадахын аймагай захиргаанай хүтэлбэри үндээн лицей-интернадай жэшээт «Наран» ансамблийе уриан байна.

Тийшэ ошоо замдаа ансамблийн гэшүүг Улэгшэнээ концерт амжалтатайгаар харуулба. Улэгшэнээ эсир бэлгитэн хотын найдэртэ хабаадажа, 2 дахин концерт харуулаа. Россин болон уласхоорондын фестивалнуудай лауреат Дашима Соктоевагай, Буюнга Билжтуевэй, мунхийн эрээзэрэнүүдтэй Закаменск хотын хүбүүн Дымбрын Цыреновэй гүйсэхэн дуууудын харагшадай нэрэмэ альга ташалгаар утагдаа.

Концерттын программа 2 час 20 минутын байбашье, энэнь харагшадта агшам зуура гэхээр үнгэрээ гээд онсололтой. Ноябрин 6-най үдэр «Наран» ансамблийн эсир бэлгитэн Ехэ-Сахирта, Хамнига, Хуртагада концертнүүдээ амжалта түгэсөөр харуулаа. Хамнихидаай тогтоонон «Харагшадай талархал» гэхэн тусхай шансаа Леня Дамбаев хүртээн байна.

Мэргэжлэлээ артистынүүдээ уран бэлгээрээ бууутгүй эсир артистынүүдээ Захааминай аймагай өөнэдын хүтэлбэриин захиргаанай толгойлогшо В.Б.Соктоевой гүйлтаар Шара-Азаргага хүрэжэ, бэлгээ нэрэмэ альга ташалга доро харуулаа, ноябрин 7-най үдэшээ нютагаа бусаба. Энэ орёо сагташье уран бэлгээрээ зонойнго зүрхэ сэдыхэлэе баясуулжа яланган «Наран» ансамблийн эсир артистынүүдээ зохёхы ажалдань амжалта хүсээ.

«Наран» ансамблийн эсир дуушад, хатаршадай уран бэлгээрээ урмашаан харагшадай ажыхынүүдэй хүтэлбэрилэгшээд тэдээртэ адууна мааны эхилээд, арабай таряан бэлэгүүдэе баруулаа.

Далай ХУБИТУЕВ.

ООО «СИБТЕПЛОКОМПЛЕКТ»

Тел.: 21-69-17, г. Улан-Удэ, ул. Хахалова, 2.

КОТЛЫ, КОТЕЛЬНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ, МИНИ ТЭЦ 0,3-300 МВТ

КОТЛЫ: паровые, водогрейные, блочные, электрические, «Кроун-Бойлер», для центрального и автономного отопления.

ОБОРУДОВАНИЕ: дымососы, подогреватели, топки, горелки, дробилки, калориферы, теплогенераторы, КИПиА и т.д.

НАСОСЫ, ВЕНТИЛЯТОРЫ

НАСОСЫ: консольные, химические, маслонасосы, питательные, ЭЦВ, «ГНОМ», конденсатные, «Wilo» и другие.

ВЕНТИЛЯТОРЫ: центробежные, крышные, пылевые, осевые, высокого и низкого давления.

ЭЛЕКТРИЧЕСКОЕ ОБОРУДОВАНИЕ

ЭЛЕКТРОДВИГАТЕЛИ: общепромышленные, взрывобезопасные, погружные, постоянного тока и прочие.

ПОДСТАНЦИИ: трансформаторы силовые, электростанции и другое оборудование.

КОМПРЕССОРНОЕ, ХОЛОДИЛЬНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ

КОМПРЕССОРЫ: стационарные, передвижные, ручные газодувки, холодильные машины и агрегаты.

ПОДЪЕМНО-ТРАНСПОРТНОЕ ОБОРУДОВАНИЕ

Ручные тали, электротали, электрокранбалки, лебедки, домкраты.

ТРУБЫ: Трубы d 219, 273, 426, 530, 820 и другой металлокрепеж.

■ Поставки от производителей в срок до 25 дней.

■ Отгрузка с заводов и со складов в г. Улан-Удэ.

■ Возможна поставка сборными контейнерами и вагонами.

Наше интервью

Владимир СОКТОЕВ - глава Закаменской райадминистрации:

«ОБСТАНОВКА МЕНЯЕТСЯ К ЛУЧШЕМУ»

В Закаменском районе побывала группа журналистов редакции газеты «Буряад үнэн». Командировка у мастеров пера была многоцелевой: они пропагандировали свое издание, встречались с читателями во многих селах, но и, естественно, заполняли свои блокноты записями, беседами. Предлагаем вам интервью с главой райадминистрации Владимиром Будажаповичем СОКТОЕВЫМ.

Владимир Будажапович, чем вспомнился последний период и какое событие вы оцениваете наиболее высоко?

ТЭНГЭРИН ЗҮЙДЭЛ

ДУУЛИМ ХАНГАЙ ЗАХААМИНАА!

ЗАХААМИНАЙ ҮҮДЭН - ҮНДЭР БААБАЙ

Намжаа намарай наартай
дулаахан тэрэ үдэр бидэнэр
хүнгэн машинадаа нуужа,
баруун зүг барин, холынгоо
харгыдаа гарабабди. Урдамнай
ута харгынууд... Алтан ганжараа
яларуулжсан Ивалгын аймаг,
сэлгээ номил Сэлэнгэ,
зэрэлгээтэ Зэдэйн талын зээлэ
татаадаа унгэршэбэ.

Айлшалжа ябahan' аймагаймий эхиндэ Ундэр Баабай ула хадата дайда руугаа үүдээс үргэнээр сэлижэ байхандал үзэгдэл оруулба. Ундэр Баабай гээшэмний захаамин зоной хэр угнаа тахиж, мургэжэ байhan' айхабтар ех ула болоно. Тэндэ тогтоож, орои дэлхэйн эзэдтэ мургэн зальбараад, Захаамин руугаа одоошиб оробобди.

Хадын дардам харгыгаар хайрлагаар ябатарнай, аймагай наада талын томо нууринуудай нэгэн - Улэгшэн нюотаг нэмжийн холооха харгадаба. Урицшалан хэлэхэдэ, үнгэржэ гарцаан З аймагуудайнтай нээлзихы тала дайдада таряа хуряалган түлэг дундаа ябажа байгаа бэлэй. Харин заха холымнай аймагай наада захын таряашад намарайнгаа ургаса хуряалгын ажалыг түгэсэжэ байбал! Хүрэжэ ябанай Улэгшэн нууринаймнай таряанай газар мун лэ нилээдгүй ехэ гэжэ харанабди. Таряа сохигоноой нүүлээр үзэхэн обоо хүбее нолоомоной бухалинуд...

ҮЛЗЫ ХЭШЭГТЭЙ ҮЛЭГШЭМНАЙ

Эхийн буянига дуранг
Элэгээн, үдэн ябахадам,
Төөдэйн халуун энхэрэлдэ
Тэнжэн, урган ябахадам,
Үлэгшэн голци, шотагчи
Уужам дэлхэйтэй сасуунэн,
Уураг шарахан нүмбэй
Үндгэний эгээл амтатайнь
Бах

НЭН.

Залуу багшанар
Доржо
Жигмитдоржиевич
Тунгалааг
Бэлэгтүевна хоёр
Цырен-Даша
хүбуутийтээс

Хуртагацаа үүлзэлгийн үеээс

дабхар нургуулийн газаа
«Волга» машинамай тогтбо.

Эндэ бидэниие нютагай захиргаанай дарга В.Ц. Раднаева түрүүтэй, нургуулиин багшнаар, нурагшад, «Үнэн» газетынмай уишагшад угтажа байба. Холохoo ерзэн айлшадаа нютагай захиргаанай толгойлогшо Виктория Цырендашиевна эрдэмэй гуламтаа руу урижа оруулба. Одоошьтанилсалга эхилбэ даа.

- Хүндэтэй айлшадны, илгээхэдээ үгээр таанадтаяа өөхөнгөө эндэхийн ажабайдал тухай хөөрэхүү. 1992 ондо Харацайн совхозой үгүй хэгдэхэдээ, бидээ эндээс нь отагайнгаа нэрээр нэрлэжээ «Үзүүлэлт» гэхэн таряашадай ажакынуудай томохон илгээдэл байгуулаа һэмди. Тэрэх хатуу сагай хүндэ үедээ илгээдэлдээмийн 32 жэжээ ажакы тоологдож байжанаа, мүнөө 16-шины үлөөд байна. Тэдээн соохоо гол түлэб «Хуяалуур» гэжэ тракторна бригадын ажакы хүл дээрээ гаранхай, мүн лэ бэшэнинь ялангал бараг һайнаар ажалаа эмхицдхэнэ. Энэ намартаа хуяалуулархид таряа абалгаараа аймаг соогоо түрүү һууринуудай илгээсээ зээлээ гэхэ байнаб. Энэ ажакы таряан ажалхаа гадуур олон эбертэ малтай, адуун һүрэгтэй, хони хурьгатай, гахайнуудтай юм. Эдэмийн шотаг зондоо хододоо туяаламжа тэдхэмжэ үзүүлжээ байдаг урдаа хараха ажакынтай болоно. Социальна талаар

мэдүүлхээдэ, бидэ,
үлэгшэнэөрхид энэ хүндэ үедэ
үхэр малаа олоор барихын ба
бусад арга хэрэглэн олзо оршо
оложо, үри хүүгээдэ эрдэм ном
шудалуулж, ажангуудаа дан
доошонь унагаагүй байнаади
даа. Сэхьең хэлэхээдэ, заримдаа
хүндэшгэ бологдоно. Ядархаан,
тулихан гэр бүлэнүүд үгүй гэжэ
хэлэхэ аргам үгүй, тэдээнээ али
боловхоор дүнгэжэ байхые
оролдообди, - гэжэ шотагай
гульваа хөөрэбэ.

Энэ уулзалга дээрэ гол түлэб манай газетын захил, үүгээс үедээ хэблэгдэжээ эхилдэн З журнал тухай ехэз хөөрөлдөөн болоо. Манай талаанаа ахамад редакторай орлогшо, тарагуудые даагшанар ажал хэрэг тухайгаа тодорхойгоор хөөрэж үзгээдээ. Харин ушигшадаймийн талаанаа иимэ хүнүүд һанамжандуудаа хэлээ,

Хүнүүд шанамжын уудад алжээ.
Үлэгшэн нютагтаа хүндэтэй
ажалай ветеран Буда
Шултумович ШАГДАРЖАПОВ:
- Би «Мории хуур»,
«Вершины» журналинуудынтай
уншаад байнаб. Тээмэндээ
«Нahатайшуулай үдэртэй» олон
хүнүүдээ харуулаа нэм. Имээ
 honирхолтой, уншасатай
сэтгүүлчилүүлэх хэвлэн гаргажаа

арад зондоо хүргэхэдээ
байна. Энэшье
зүгхөө тон ехэ баярые хүргэхэдээ
Саашанхи дугааргүүдээ захицалж
уишажал байхад
«Үнэнэйхидэй» иимс олодог
мандаа түрүүшүүнхеэ айлшамаа
гүнзэгтийн удхатай «Тухэрээ
шэрээ» эмхидхэжээ, маанадаа
баясуулж байхадатай ер
урматай байна. Саг сандыгийн
дахинаа мандаа ерэжээ, чадаа
зугаагаараа маанадаа хүхэр
байгыт, - гэжээ тэрээ ахатай
хэлэхэдэйн, манайхид баяр
хүргэбэд.

Ород хэлэл бэшэгэй ба
Сэндэма Цыдыпов
ОЧИРОВА: Тан
журналнуудтаа нурагшадай
зохёөнөи найруулганууда
эльгээж байхада болохо
байна. Энэхүү эхэл найн гээд
Ород хэлэн дээрэ уран гол
шүлэг зохёодог, рассказуул
бэшэдэг үхижүүд мандаа
Гэбэшье «Дүхэргүй» газет
урданай дуунуудые, домогтуу
олоор толылжо байгыт. Бидээ
үбгэд хүгшэдэйнгүй урдан
дуулажа ябанап найдв
дуунуудые таандaa элгээж
байхады. Мун тихээдэ мүн
сагай шэнэ байдалые харах
нонирхожоо нуухада, мүн
алтатай баян хүнгүүд олошиор
гэжко дуулагшаб. Тэдээн тухай
хаа-яа газетэдээ бэшэдэг
байхадатны болохогүй юм
Тийнгээлтийн зарим изгэн
ядажа, тулижа ябахад
тухаламж хүргэхээ үнэн аа гүй
алзалгын
зруул, унда
стан спорта
дэмэй гүй
богтур ябл
нонирхолто
ргуули
хажаада хү
эргэжлэлтэд
байна.
хамгийн хам
хахтай.
ректор
дээсэлээ
мсаал гэж
шаанда
ибуудама
эрээшэн б
ла бээтэй
бр булэнүү
жижжо амар
наруулжын
трассалай
М.Бадмаа
түүхийн
тамбараар
нанбааха

ҮЕТЭН НҮХЭДЭЙ
ЖАРГААН
ҮЛЗҮИ НЮТАГ
ХУРТАА

Хуртага
Хуртага руу шуумайбадан
Харгыдаа мантан томо
Михайлова тосхониин унгаржи
дардам асфальт харгыдаа
баринаар ябатараа, Бургамад

ПАНОРАМА

ЧАЛООДО НЮТАГУУДААР ГАРАХАДАА...

ябуулганийн замаа үргэлжлүүлбэдийн мэдэг ябанаар байтарний, эхийн үлгүүнүүдийн замаа үргэлжлүүлбэдийн мэдэг ябанаар байтарний, нюотаг шалтагынмай баян бардам Хуурайн-Адаг албаны залгаба. Эндэхүдэлжэ байхан тэр бэрхэ Хуртагын хүбүүдээс. бэхжи ухаар баян ургаса

Хүргэжидагын «Үнэндээ» бэшээ
ягтай замади. Энэшье намартаа элбэг
өөс хүргэжид хуряаан хэбэртэй, поли
гудые замади орчин онштойт ехэх боломон

байхад узээс.
имэ олод Улаараа хүрээн ханатаян,
еэайлшадаараа зурын нудахатаян
«Түхэрэгтны хормойдохи Хуртагада
ээ, мааны роходомнай, шэб шэнэ
датны сргуулийн газаа талада буряад
Саг сарын эрлигүүдтэй нанатайшуул,
эрэж, эрхийн шарайтай басагад,
даа хүхэрэдүү, бүхэриг бээтэй
ро ахатаа буудуудаа сагаан эдээгэр
ихид баатарийн угтажа, сэнхир
нагаагудые барюулба.
иэгийг багасалгын эхиндэ уужам
Цыдынровуул, үндэр томо, шэнэхэн
Тангааг спортын оржо гараад,
Балжидээгээсээ дэлгээний гуламтын байшан

алээж гуламын заншан агшадай, ягтуур ябажа харабабди. улгануудын нирхолтойн гэхэдэ, тус болохо нийргүүлийн хүүгэдээ худеө байц гэв. Махыда худэлжэ шэглэлтэй ураа гэв. Тэржэлтэдые нурган гаргадаг иссказуудын байна. Тиихэдэ тэдэнэр мандаа мэдээн хамгабарийн яндагар » газетын хамттай. Нургуулиин

хатай, уншасатай, нирхолтой болоо гэжэ бидэг элэхэ, дуулгаха байнаби. Дан Лопсонович түүхэтэйриалнуудые ехээр бэшэдэг. Инашье Буряад ороной түхээр дүүргэнгүй, Туб Азиин адуудай гүнзэгы удхатай түхэнүүдые толижо байхыень дан Лопсоновичто дуулгытэж гүйха байнаб. Монголсаатанай урданай хөөлнүүдье «Дүхэргитөө» толижо байбалтны манай шанарта хэрэгтэй нэц. Энэ азэнээби «Дүхэриг» газетын дактор, манай нютагай басагана Хандуевна Дащеевада дээсэнэб. Тийхэдээрдэмтэдэй нэ номууд тухай мандаас автээрээ дуулгажа байгыт. Үн «Дүхэригтэйнгөө» судаанда шатар наадлагал блэхэ тухай хэлсэхэд яахад? Иигд гээд, ерээдүйдэ, спубликимний бүхын груулиннудта шатарай шээлнүүд эхилхэ ёнотой. Эдээлэшээ үгэнүүдьемнай ойлон ажа, бодожо үзыт, - гэжэ Д.Шагжиев хэлэбэ.

Ф.Д.Шагжийн хэлээс.
Иимэ хүндэтгэйгөөр уг
абаад, үнэн сэх:
«үнэнэйхидтэй» зугаалдаа
таранхандаруу зантай Хуртам
уладта бүхы нийнине үреэ
ажаahuудалдань аза жаргалхүү

Харгы замай бэлшэр дээрэх
харагдахаа байнаан Хамгийн ялангаа
ябагданаан лэ даа. Иигээж
эхилхэдээ, энэ нууринай
анхандадаа бии болонон түүхээ
тухай дуулгахаа дуран хүрэнэ.
Аяар 1725 ондо Калужская
губерниийнхэдэн бүлэг айл холын
холо оршодог, тэдээндээ
мэдэгдээгүй, дуулдаагүй
Захааминай газар дайда руу
сүлэлгээдээ хамуулжаа ерэхэн
байна. Тэрэсагтаа Хамни гэхэн
сэлээншийн байгаагүй, гансал ойн
тайгатай гангтай хүбшээ газар
байнаан юм. Аиха түрүүшүүн гэр
Потап гэжэ нэртэй хасаг хүн
барианаан түүхэтэй. Мүнөө тэрээ
гэрэй нуурида Амур овтанай гэр
бүлэг ажанауна. Тэрэсагтай
багасганаан түүхэдээ

сүлэлгэшэдэй гэр бүлэнүүдийн
үндэхэе угрэлжэлүүлж нууцан
уладай уг гарбалнуудын
нэрлэхэдэ, Викулиантан,
Жаркайтон, Поповтон,
Яньковтон, Назимовтан,
Бутинтан болонод. Тэдэнэр тэрээ
холын сагта түрүүшүүнхээ ой
тайгата газарын модо
шулуугнаань сүлөөлжэ, багахан
нуурин бии болгоод, өөхнэдүгээ
шажанай бишыхан нүмэ
бодхооён түүхэтэй. Тийхэдээ
Хамнида эгээ түрүүшүү
хасагууд бии боложо, хилээ
харууналжа эхилээ. Хамниидын
хасагууд тухай бэшээ наа
алуунашагуй ехэ түүхэтгэй юм.

Харин мунээс сагта Хамнийн дээрээ 300-гаад үрхээтийн тооолгодноо. Багашуул олонтой баян нюотаг гэжээ иэрлэгдээгээд үүлэй жэлэнүүдээ эрдэмэй гуламтада буряад хэлээ үзэлгээдээхэз анхарал хандуулагдадаа болонхой, тиимэхээ энэ нюотагтманай газетын уншагшадай тооцоо

ургажа байна даа. Илангаяа тэндэхи баян тарган байдалтай Л.Д.Хандуевай ударидааг ажахы таряа талхаар, үхэр малаар «Үнэн» газетэд олоор захил хүүлэж, зонойнгоодунда тараажа байнаандань ехэл нийшилжээ. Иргэж хэлэхэдээ, энэ «Хамини» гэхэн томо ажахын ажал хэрэгтүхай мэдээсээгүйдэ аргагүй ха. Наяхан тус ажахы хүдөө ажахын үйлэдбэрийн кооператив болгогдохон юм. Ажалшадайнь тоо 57 хүн болно. Тэдэнэр 500 толгой эбэртэ бодомлтай, 1000 гектар газартай, малай 3 фермэтэй, тэрэ тоодо гахайн фермэтэй - 88 толгой гахайтай, 90 гаран тахяатай (тажаясан М.Ш.Амурова). 278 гектар сабшалангай газартай.

Тус кооперативий тракторно-бригадын хүдэр хүбүүд энэ намарай таряа хуряалгада оншотойгоор хүдэлжэ, 13973 центнер ургаса абаа. Леонид Дащеевич өөрөө хөөрэхэдөө иингэж хэлээ хэн:

- Жэл бүри ургаса абалгын һүүлээр түрүү механизатор, комбайнёр, жолоошодоо хүндэлжэ үнэтэй сэйтэй бэлэгүүдье баригшабди. Энэ намартгаа хэд түрүүлээб гэжэ онсолжо нэрлэхэдэ, комбайнёр Николай Иванович Цыбиков 4 мянган центнер таряа хадажа, түрүүшын нуури эзэлээ. Жолошод соохoo Александэр Владимирович Санжиев нэгэдэхи нуурида гараа. Саашань дурдахаа, бэрхээр хүдэлжэ гараан хүбүүд бүхэмийн үнэтэ бэлэгүүдэх хүртөөлдэа. Бидэтоho тулишиггэе материалынудые өөхнэдээ худалдажа агадагбди, мунхөөдэр манда үри шэри гэжэ угы. Нэмэжж хэлэхэдэ, жэл бүри нургуули, саад, соёлый байшан болон бусадта таряагаар, гурилаарт туналамжа хүргэгдээг. Жэшээн, энэ жээдэ 10 тонно таряа нургуулида угөөбди, соёлый байшанд 7 тонно, хүүгэдэй саадта - 5 тонно. Хүдэлжэ байhan бүхын ажалшаднай үдэрэй 3 дахин түлбэригүйгээр хоол баридааг, гэхтэй хамта гэр бүлэнүүдтэнэ мунгэнэйшье талаар али болохоор туха хүргэж байгабли.

Саашан Л.Х.Хандуевай угэдамжкуулжа, хөөрөөснүүргэлжэлүүлхэдэ, нэдондо жэлэдэ, үнэтэй сэнтэй «Фермер» гэхэнэхөёр тээрмэ, иэгэ комбайн худалдан аваан, харин энэжэлдэ «Волга», «Газель» гэхэнэгэ машинануудтай болоо, нонин гэхэдэ, макарон-лапша гаргадаг аппарат ная абажка табинхай байба. Энэ аппаратадай найниний юуб гэхэдэ, зогсолтогүйгөөр шанартай лапша үйлэдбэрлиж, аймаг сохи зонно хангана. Ушөө найниний юумзниин гэхэдэ, энэ кооператив Хамни соогоо өөрнүү баян магазинтай болонхой. Иимэлдаа, тэрэнэртэй түрэтэй «Хамни» гэхэн кооперативай ажал хэрэг тухай тобшоноор агуулжээ.

гахада.
рдамнай ута харгы уряална...
Галина ЗАНАЕВА.
Алтарий, фото

Газетың журналистика

Хүртагын һүргүүлийн шэнэ байшан

Хамниса Бутшнанай гэр бүлэг

**"Хамни"
ажахын
толгойлогошо
Л.Д.Хандуев
инженер
Б.В. Тудунов**

Хамиши тарячай тоға азарт

Далахай. Хабарзаан обоо.

Утаама дээрэ угтабал гаа...

Хонгёо дуугаа зэдэлүүлэе

Үздәлгын чедэ

ТҮРЭЛ ХЭЛЭЕЭ, ТҮҮХЭ ДОМОГОДУХ

Хүндэмүүшэ буряг заншалтай, дуунгал ирагтуу, сэлгээ наихан Захааминаар албанай хэрэгжилж, ябажа, харгы замуудайнь бэлшэр дэээр түбхинэхэн олохон нюэтгүүдтэй айлаар хүрфэн шийжжээ. Арса жодоогой, ая гангын хангальтай ой могоор бүрхөөгдсөн, угалза татаа хадануудай соо оршодог нюэтгүүддэй нэгэн Утаатага тон дэмбэрэлтэй үйлээ хэрэг болоо нэн.

ҮНГЭРНЭН ТҮҮХЭЕЭ МАРТАБАЛ, ҮЕЙН ХОЛБОО ТАБАРХААД...

Утаатын дунда нургуулида түүхын- хизаар ороноо шэнжэлэгийн музейн иээгдэхэдэх хабаадаха аза талаантай байбади.

хургуулиин хашаа соо буряад ён заншалаар Аюуша хадагаар, сагаан эдэгээр, түрэл аялга дутаар бидэнийн үтгажа, үргэн байшандаа уриба. Фойе соо үндэр шэрээ дээрэ томохон шатарай хiolгэ харагдана. Дундуур классуудай хүбүүд хэбэртэй, шуналтайгаар наадаха гээшэнэ! Ханада - стенднууд. Тэйцэх хургуулиин парламентын бүридэл, хэшээлнүүдэй расписани, элдэб соносхолнууд толилогдохой. Бүхын кабинедүүдэй үүдэндэхий гаршагууд буряадаар бэшэгднэхэй: «Тоо бодолгын

тахаг», «Арадай этионпедагогикин тахаг» гэхэ мэтээр. Буряад маягаар шэмэглэгдэхэн классуудые хараада, аятай. Буряад үндэхэн соёлдо, ажахы эрхилэлгын заншалта ёхо гуримда хүүгэдье нургаха программаар худэлдэг нургуулида тиимэл байха ёнотой ааб даа.

Дүрбэн тэгшэ хүнүүдэй бэлдэхэ зорилготойгоор урагшаа шармайи хүдэлдэг багшнаарай коллективий зохёхы, хамтын хүсэн мэдрэгдэнгүй яахад? Эрхимээр номоо үзэхэхөө гадна нургуулиин нурагшад спортоор бээс норидог дуу хатарай бүлгэмдэ урданай дуунуудта, элдэб арадуудай хатарнуудта нурадаг байна. Үргэн ехэ спортзалины аятай зохиодор шэмглэгдэнхэй: ханаарнь эрүү З наада харуулжсан үнгээтэ шэрэ зурагууд, бээсийн тамир хүгжжөөлгүүн хэрэгсэлнүүд хамгаалахаас

Музей иээлгүйн баяр ёхололдо хабаадаан аймагай захиргаанай гульваа В.Б.Соктоев, нютагай үндэр пацатай үбгэн Д.Ш.Ванчиков сугларагшадые амаршалаад, хэшгэг ехэтэй, дэмбэрэлтэй хэрэг эхиеэ авбаба гээд тэмдэглээ. Ургажа ябаа залуу үетэниие хүмүүжүүлгэдэ музей тои ехэ нулөөтэй, туhatай байха гээд нургуулииндиректор, России Федерациин гэгээрэлэй отличник И.Ц.Бадмаева онсолоо. Музей цээхээ хэрэгтэ аймагай

захиргаанай толгойлогшо
В.Б.Соктоев ехэ туһалаа, али
боловхоор дэмжээ гэжэ
тэмдэглээд, баяр хүргэнэ ён.

Халуун алъга ташалга доро заншалта улаан утаян хайшалагдаад, модон гэрэй болгоо алхан оробобди. Баруун ханада - буряад угалацаар шэмэглэгдэхэн Утаатын герб дээрээ нюотаг зоной уг гарбалай эхи табиан 10 эсэгүү нэрэнүүд нийлэгдэнхэй - хонгоодор, шошоолог, баанти, табадай, зарба, ангад, сагаандай, хазаадай, боолдой, сөөхэр.

Таабайм түрүүн шэлэхэн
Тала ямар гоёб даа!
Талаан соогоо жаргаха

Таатай манай Утаата.

Музейн байра гурб

таалагтай. Таалга бүхэн сооны ондо ондоо темэдэ зориулагдахаан стенднүүдэ экспонадууд дэлгээгдэнхий. Жэшээнь, Захаамин аймагай тобшо түүхэ, байгаалиин үзэсхэлэн - үнэтэ шулуунууд, эндэхи буряад угсаатанай урда үеын байра байдал, заншалта ажакхи, хубсаа хунар, зэр зэмсэг гэхэ мэтэ. Хүүгэдэй гараар бүтээгдэхэн зүйлийнгэдэхэ олон гэжэ адаглаа нэм: модоор нийлэгдэхэн, түмэрье хээ сохион бүтээлнүүд, нарагай дэлхээр иехэгдэхэн багахан хибэсүүд, шабараар бүтээгдэхэн ая амитадай дүрсэнүүд болон бусад. Хүүгэдэй уран гоёор дархалхан бүтээлнүүдээс харахадаа, шотагай бэлигтэй хүбүүдэй иэгэн, эрхим багша, поэт Аюша Доноевой «Утаата» гэжэ шүлэгэйн мүрнүүдээс ойндоо оруулнаас:

Даша-Балбар уулынгаа
Даруу хормой эзэлнэн
Дайдын шэмгэ нюотагхаа
Дандаа дархад гаранхай.
Үеһөө үедү дамжуулагдадаг
үгай бэлигтэй алтаца, мүнгэшэ,
түмэршэ, модошо дархашуул
тухай хөөрэнэн тусхай степд
бэлдэгджэй байна гээд тус музей
эмхицдэгшэ, түүхын багша
З.П. Бичиханова хэлээ һэн.

- Манай нүргүүли 1926 ондо байгуулагдах юм. Тийхэдэ хуушан монгол, лата, тоо бодолго заадаг байгаа.

1939 ондо нууринаid түбгэ шэнэ байшан баригдаа бэлэй. Тэндэ мүнөө нургуулиин интернат байрлана. Энэ байна шулуун байшании 1974 ондо Хойто Осетииин барилгашад Борис Дзоцоев түрүүтэй барихан юм. Түрүүшни директор - Антон Бальжанович Дащеев, мун Шагдар

Эрдынчөевич Базаров олонхи
хургуулии хүтэлбэрүүсийн
Мүнөөзaluугай эршэгэй Ишшүүлэлтэнд
Цыреновна бэрийн шалтай гээ
хүтэлбэрийнэ. Багшанаар хэлжэ
олонхидоо залуу зон, майханхаа
хургуули дүүргэгшэд, ашиглалтад
Зинаида Петровна тобшохон
хөөрөө нэц. Багшанаар хэлжэ
хургуулии хүтэлбэрүүсийн
Мүнөөзaluугай эршэгэй Ишшүүлэлтэнд
Цыреновна бэрийн шалтай гээ
хүтэлбэрийнэ. Багшанаар хэлжэ
олонхидоо залуу зон, майханхаа
хургуули дүүргэгшэд, ашиглалтад
Зинаида Петровна тобшохон
хөөрөө нэц.

«Буряадай түүхын сагшэгэе зал
толбоогууд», «Санагинскоед мигтэй бэр
гэхэн темэнүүдэг зориулагдан гараха
стендиүүдэй хажууда нюотагуун, зал
зон шэмээгүйхэн, удаан буаев наян
зогсоно. 1930-аад опуулж хөхөлшодой
хашалган хамалганда орох алоо. Тэр
нюотагайхидай шоурнуулж шанарайд
шэртэнэб. Тийхэдэ багасгаал захиа
сүлэгдэхэн өөрүүмни угай уздуулж тоолое.
эсэгэнэр, тээбии таабайгаа
оиндом орожо, сэдьхээлэв
хүбшигэргэй гүннитгайгаар «Ш
гээд абана...

Музейн иээгдэхэн ушаргааг, Залуутагуусын шийгаалийн шэрийн шаалтадаасан түршээбүгээ Хагануулагаа зурсна.

**ХҮСЭН ТҮГЭС
БЭЛИГ
ХАБЫНГАА
ЭРШЭЭР**

Нийндэртэ хабаадаа нэг
шотагайхидтай хөөрэлдээс тээвэр, нүүц
Утаатада 16-17 фермерскэажаа
хүдэлдэг юм байна. Соёл
байшан, медпункт урданайхийн
хаатангүй хүдэлдэг гэжэ дуулалт
баярлаа нэм. Үргэнхэр оролжин
эд бараа, эдээ хооло
зүйлүүдэе худалдаа
магазинуудшье хүдэлдэг байна
Хөөрэлдэхэн зон бултаа шалтгаалж
дуугаар шотагай захиргааны
зайнан Виктор Цыренжапов
Будаевай ажалыс үндэрвээ
сэгиэн, дэмжэн хэлээхэн. Харин
Виктор Цыренжаповичтэй
шалтгаалж, шалтгаалж, шалтгаалж

СГОДУХӨӨН БАЙНАЛ ЗАХААМИН

най хэрэгжүүлэхийн төслийн төвийн
хүрээндээс бийгаа. Эжнын шотагай эгээн
ануудай нийтийн төслийн төвийн төвийн
нахатай хүгшэн байнаа
н. Цыренжапович
ом. Виктор Цыренжапович
шотагайнгаа нургуулида саг
ров олонхи
тэлбэрэрийн
шоштэй и
бэрхийн
Багшаны
зон, м
шэд, -
штадион
хүрээндээс бийгаа. Эжнын шотагай эгээн
ануудай нийтийн төвийн төвийн төвийн
нахатай хүгшэн байнаа
н. Цыренжапович
ом. Виктор Цыренжапович
шотагайнгаа нургуулида саг
ров олонхи
тэлбэрэрийн
шоштэй и
бэрхийн
Багшаны
зон, м
штадион

тобшохой нургуули хамгабариии
оролдом жахыдаа 30 толгой мал барина.
кспонента артаабха, капуста таридааг.
степени Телицинүүдтээ үгэрсэ, помидор
мүн зургуудаг байба. Хүүгэдэй
бэлдэгээд зургуулжан газарай эдеэн,
д музей арууналжан малайнь мяхан
ажа, тээврэлдээ малайн үзүүлэлтэй
поинат бий. Урагшаа наанаатай
орхойгоор зургуулидаа түлээж
эрэжээ урагша бүхэнэй түлөө 4-5
өвгэдэжнэ (убометр) бэлдэдэг. Ингээж
денжапсаатаа нюотагайхид
тева, Иринэрэйнгээ эрдэмтэй болохо
то Бадмын эргье тон шухалада тооложо,
а гэтэгдэвшийн хаба хүсөөр энэ
эксклюзивэрхон сагын дабан гаража
жил даа. Аха зоной анхарал
хын сагийн эзгэгээ залуу үетэн сэгижээ,
гинкоедеийнгээ залуу үетэн сэгижээ
чириулаадаа гарсан гарахал байха. Нюотагай
туда шота, залуу поэт Амгалан
ни, удаадаа наяшаг Россиин Ураан
ад опудаа хөөлөшшодой холбоогийн гэшүүн
ндаа орох болоо. Тэрэниисе нурганаан
иоурнуулжсаннарай, аха зоной сэсэн
эдээдээ байгаа гээдэг байгаа
ни угай тээлээ тоодое.

Аймагай захиргаан бидэнэй
тала хаража, хүгээн машина
төө нэн. Хурдан машинада
буугааг, Захаамилай нуурин
батынтугай уудые эрьеэбди,
ий шабишийгаалици үзэсгэлэнниие
тарнуудайхан шэртэжэ, эм домто
шыне хатарынчаан булагууднаань
“Нэймийн түршебан”

«Носоли
чирхэбоди...
болов бус
хор зээдэг
ҮГЭС,
Г
ГАА
ЭР
абааданы
өөрөлдүбүс
перскэажал
на. Соёло
оданайхэд
жэдуулалт
оргэлэмжий
хоолын
удалдааны
идэг байнгы
булта нэг
ахиргааны
енжаповы
үндэрээ
хэн. Хар
аповичтв
ээ, тэрэүх
Хадацуудай ташалангараар
затга зулгаан ябанан мал
тарахага, гагар гагар үнээд,
буражан таргтан хониг, амар
ацуу бэлшэхэ юм. Ой модоной
захаар – амархан тарялан.
Халуун ханын ханхинаан,
хүэр, нүүциин хүл хүлгөөн
зомхааг, хуудам алташ
таряланай баян ургаса аважа
ижанан Захааминай
таряашад баяртайнууд.
Хангайн хэшэг – намар,
хархяаг, амтатай үрэжэмсэг
албухэнэй абдараар дүүрэн.
Хүдээмүүшэ, баян хэшэгтэй
захааминайхиг холо, ойроноо
олшигдаа уряаг, хүндээс,
изнээс барижла, сэгээ, арзаяа
золжа байгаа нэн. Хурим
тэрээшье хотойсо найрланад.
Солмэг дулаан үдэрнүүстэй
алтан намарай аалихан

НЮТАГ ЗОНОЙ ШАРАЙ һАЙХАН

Заха холын Далахай шотагтаа
заал haa хүрэхэ хүсэлтэй нэмдэ.
Ушарынь гэхэд, манай «Буряад
үзүүлээ» зохёохы замаа эхилжэн
поэт, аймагай зохбөлшодой
«Уран Дүшэ» нэгэдэлэй
хүтэлбэрлигэшэ Хандажап
Дармаевна Дампилова эндэ
багшалдаг бшуу. Гуурна нэгээто
нүхэрэйнгэе ажалаар
хонирхожо, Дабаатын
хургуулида орообди,
багшанартай хөөрөлдөөбdi.
хургуулиин директор
О.С.Гонжитова тэрэ дордоо
шотагай захиргаанай зайнан
хадаа ажалынь ехэ, албанай
хэрэгсээр ошонон, үгы байба.
Директорэй орлогшо
Д.Г.Доржиева нургуулиин
байдал тухай иигэж хөөрэбэ:

- 110 хүүгэд мүнөөдөө нурага. Нүүлэй 7-8 жэл соо нүргүүлиин, мүн мастерскойн, столовын шэнэ байшанууд, үргэн эх спортын баригдаа. Нийтэгэй зоной хабаар эдэ бухы барилганууд хэгээ.

Хандажан Дармаевн
хүүгэдэй уран бэлиг хүгжөөхээ
зорилготойгоор литературиа
салон эмхидхээ. Бүри 10 жэлэй
саана тэрэнэй үүсчэлээрээ
«Тэрэнги» гэхэн уран зохёолий
бүлгэм байгуулагдаа. Мүнеөө
хорёод хүбүүд басагад уян
хайхан буряад хэлэн дээрэ
гуурнааяа туршана. Буряад
хэлээр наадамуудые үнгэргэдэгт
өөхнэдөө ребус, таабарий
зохёөлог байна.

- Хүүгэдэймийн шүлэгчийн аймагай «Ажалай түг» газетээр хэвлэгдэнэ. Үнгэрэн жэл «Бамбаахайн жээнгинүүр хонхи» конкурсдо хабаадаан Люба Шойдорова Түяна Базарова хоёрнай түрүү нуурида гаралахын. Хүүгэдэй республиканска үшөө нэгэе конкурсдо «Тэрэнгийн» турбан гэшүүдээ Аюор Дампилов, Түяна Базарова, Баярма Дашапилова лауреадууд болоо. «Одон» журналистикийн хүүгэд схэх тохиরхой ушшанаас Ерэхэ жэлдэ манай кружгойхид бултадаа «Одон» журналда захил хээ, - гэсэн Хандажап Дармаевтийн баярлувалба.

Соёлой байшанды уншагшадтай уулзабабди. 120 үрхэтэ Далахайды табяад хэхэн «Буряад үнэн» бэшүүлжэн байба Радиошыгүй, Буряадайшигаа телевидение ше хараха аргагүй захааминаархиц гол тулэб газетийн уншажа, бүхын шэнэ нонин

газеты эндэхн шотаг бүхэндээ олоор захидал байхые, мүн тон анхаралтайгаар ушадагын эмрүүлэхбди. Уулзалтын үедэгүэ хэлэхэн шотагаархид газетынай журналистнуудай, эдэбхитэй авториуудаймийн нэрэнүүдье иорлэж байгаад, ямар темсээр honiprходогоо мэдүүлээ. Тинхэдэ «дүцдүүр наанай олон зон түрэл honиноо ушадаг болоо» гэжэ дуулахада, урмтайл hен. Хэдэгүүншагшадай һанамжа дурдажнацабли.

Ханда **Дыжитовна**
Цыренова: эрдэмтэй болох аргагүй байшооб, үбшэн эжигээ хараа хүм. Дуу, шүлэг бэшээд туршадагби. **Хандажап** Дармаевна тэдэнии 'аймагай газетэд эсlyгэгээд, толилуулдаг, ехэ найшии хүргэх байнаб. Нагасамии колхозой түрүүлэгшэ ябатараа, 1936 ондо хамалгацаа орожо, сүлэгдөө юм. Хайрата нагасынгаа **Дурасхаалда** зориуулжа бэшээн юумзээ газетэдэх хэблүүлээ haа гээд наагашаа.

Санжит Дамдиновна
Дамдинова: шотагай, аймагай захиргаан, нахатай болоён бидэгийн мартанагүй, наяхаан суглуулж, хүндэлөө. Энээндэнь баяртайбди. Хүндэсагай болоод байбашье, соёлнай доошоо унаагүй, нэргэг зандаа. Соёлоймний байшан хүдэлнэ. Хaa хаанаагүй. багшанараа буналаалж байха үед маний багшанар ажалаа орхёогүй

Газетээ соо «Эндэлтэнд хулгай болон» гээд уишадагбид. Манай эндэ буржан харажсаа, тиймээ муухай юумэн болодогтүй. Хэнцье haа, түрхэн шотагаа муушалж бэшэ даа... Таабай бидэх ёхёр «Буряад үнэн», «Ажалай туг» ото бэшүүлийбди. Захааминhaа Бадма Шойдоков, Цыбикжап Найданов ехэн онин юумэ бэшээж байдаг, эдээ зуухандаа багасгаа хүргэснэбди.

Далахайда, Санагадаш ёе болонон уулзалганаудай үедэ, «Үнэн» нопинойнгоо нэрэхүндийн сэх байханиис мэдэрээ, баярлаа һэмди. Хангай Захааминаа үргэн, хүгжөөн байжан ажалша бүхэриг, шүлэгши, дууша зонойны сагаахан сэдьхэлэй энэрхье дулаахан олыые үнэн зүрхийнөө мэдүржэ, баяграй долгөөр халин, ижиржээ.

Халин ябба юмдэй...
Үндэр манхан тэнгэриш
Үүлэгүй байбал, Захаамин.
Үбгэд, хүгшэдэйш зугаа
Үзүүлэхэдэйш зугаа
Урин жээнхэн зашаллаа,
Хангай нийхан дайдая
Нийхин байдаг үндэриүүд,
Угалза татаа ууланууд,
Уулзатараа баяртай!

Туяна САМБЯЛОВА.
Галина ЗАНАЕВА ГАЙ
фото.

Аймагай хүтэлбэрлилэгшэд, нюотагай зон, журналистийндаа уулзалгын уеэдэ

Үулзалгын үедээ эдэбхитэй уншагша С. Д. Дамдинова угэ хэлэнэ.

Л. Ч. Бажеева: "Хүдөөгэй ажал хүлэг
эрээнитээс..."

Музей эмхиуджэгшэ З. П. Бичиханова эдир экскурсоводууттай

АБАРГА ҮЙЛЭДБЭРИНҮҮДЭЙ НЭГЭН БАЙНАН

Захааминай аймагта СССР түрэнэй үйлэдбэрийн промышленностин абаргануудын нэгэн байна Ажалай Улаан Тугай орденто, СССР-ий 60 жэлэй ойн нэрэмжтээ Зэдь вольфрам-молибденэй комбинатын хүүлэй хэдэн жэлнүүдтэй худэлнэгүй гээд мэдээжэ.

Энэ комбинат аймагай дийлэнхи олон зониис ажалаар хангахаанаа гадна ажамидарайлан түшэг тулга байнаа гэшэ. Зэдьн комбинадта СССР-ий 30 процент вольфрам болон молибден үйлэдбэрийгэдэжэ эхилээд, хүүлдэн тэрэ 60 процентэд хүрээн юм. Гэхэ зуура Эсэгэ ороноо хамгаалгын Агууех дайцаа хабаадааны совет танкинуудай гурбанай нэгэнниийн Зэдьн молибденээр шудхагдаа нэн гээд мун лэ нацуулаяа.

Бидэ, «Буряад үчнэ» газетын редакциин худэлмэрийгэшэд, Захааминай аймагаар командировкоо ябхаа үедөө сагай хомордоон шалтагааннаа Зэдьн комбинадын хараа аргагүй байшооби. Тиимэ ушардаа комбинадай музей хараа тухай дурадхал Захааминай магай захиргаанай соёлыг таңгасе даагша Борис Дондокович.

Халзанов оруулаа нэн. Аймагай Соёлой ордоной хоёрдохи дабхарта гарахадамнай, музейн директор Бальжи Дабаевич Базаров угтан аважа, тэндэхий экспонат бүхэн тухай нонирхолтойоор, тодор хөөрөөд үгөө бэлэй. Энэ музей комбинадай 40 жэлэй ойн баярта - 1974 онд октябрин 8-да нээгдэхэн тухэтэй. Нээгдэхүүдээ музей 200 дүрбэлжэн метр талмай эзэлдэг байнаа хаа, хүүлдэн хоёр дахин үргэдхэгдэжэ, Соёлой ордоной хоёрдохи дабхарай хахадаа ехэхубиисиен мүнөө эзэнцээ.

Зэдэ голий эхингэ алта олзоборилхо түрүүшии худэлмэрийн XIX зуун жэлэй 80-яад онуутаа Хяагтын олзын хэрэг эрхийн эхингээд эмхижжээн түүхэтэй. Харин энэ голий эхингэ алтап багаар дайрагдаг байжа, удаигүй алта бээдрэлгэ замхадаа юм. Тэрэндэй удаа ашагтаа малтамал бээдрэгшэ И. Поляковой хүтэлбэрийн 1867 ондо түрүүшии экспедици эмхижхэгээ. Энэ экспедициин замын Түүхэндээ Зүүн-Морин голын зубшан, Санага тохижоор гаража, Сахиргааны хүртээр замжанаа байна. Экспедици хэрэгтэй зэмсэгүүдээр гүйсэд хангагданаа байжа, наин үрэ дүн удаигүй түйлабаа. Сахиргааны олгонон нураг сууринээр тараажа, 1890 ондо, Улаан болон Шээртээ голий эхинүүдээ алта бээдрэгшэд хэмгүйгээр «сүлгаржа» эхилээ.

Ушар шимэээс 1892 ондо Хасуурта голий Успенскэ приискье Н.Л. Молчанов даажаа абааг, удаан Сахиргааны олгонон нураг сууринээр тараажа, 1897 ондо аяар 37 пүүг алта олзобориллоо нэн. Хубисхалай хүүлээр, 1917 ондо 1923 болотор алта олзоборилын худэлмэрийн орхигдоог, тэндээ 1000-гаад

зон «хулгайгаар» алта бээдрэг байна.

1922 ондо Б.А. Артемьевэй, 1923-1924 онуутаа А.В. Арсентьевэй, 1928-1929 онуутаа аха дүү Ломакинуудай эмхижхэн геологическа экспедицинүүд алта бээдрэх үеөө Зэдэголоор вольфрамай шэнжэтэй шулуунуудтай дайрагдаг болоно. Түүгээ геолог А.В. Арсентьев вольфрамин олоожо, эндэ вольфрамай ех нөөс малтамалай байна тухай багсаамжалнаа юм.

Ушар шимэээс геолог А.В. Арсентьевэй баримтланууд дээрэ үндэхэн, Зүүн-Сибириши геологическая трест 1932 ондо М.В. Бесова түрүүтэй бүлэг геологуудые Зэдэ гол тээшэ үнэтэ металнуудые бээдрхын эльгээбээ. Энэ экспедициин шишээ ошожо, Холмононы

удхууртай экскаваторнууд, руда шэрэдэг транспортер, шанаржуулгын фабрика г.м.

1987 ондо музейн Советий шийдхэбэрээр комбинадай габьяята худамзирлигэшдэй портретиэ галерей эмхижхэн байгуулагданаа байна. Тэндэн

комбинадта 40 жэлээ дээшэ худэлжэн эрэшүүлэй, 35 жэлээ дээшэ худэлжэн эхинэрийүүдэй, СССР-ий, РСФСР-ий болон Буряадай АССР-ий депутатуудай, Социалист Ажалай Геройнуудай, мун КПСС-ий болон профсоюзуудай съездын делегадуудай фото-зурагуд аркыса үлгөтэй. Дүн хамта 44 хүнээ фото, тэрэ тоодо 32-ын ветерануудай, 12-ын депутатуудай, геройнуудай болон съездын делегадуудай.

Музейн 2-дахи зал соо комбинадай дайнай болон дайтай нүүлээрхи үсн түүхээ экспонадууд, стендын, фото-зурагуд. Эндэ нээгэ фото-зураг манай аяхарал татаа. Ушарын гэхэд, хэмжүүрэй талаар янаа томохон фото-зураг дээрэ Мария Васильевна Бесова - Зэдьн комбинадай мүндэлхэ хуби зандаа тох эх габьяятай геолог. Хажуудань дүтийн пухэд геологууд үнүүн.

Удаадахи стенд дээрэ Зэдьн комбинадай түрүүшии директорэй - М.Ф. Федоровой фото-зураг. Тэрэ үедээ комбинадтэй джидалгаа дайтай үедэ дүн хамта 15.000 «гэмтэд» худэлжэ гараанаа байна. Энэ лагерь 50-яд ойн эхин болотор байгаад, хүүлдэн усадхагданаа.

1943 ондо комбинадай немец

яланай олон эхинэрийүүд өржэ,

шанаржуулгын фабрикада,

ой модоний аялдаа, худөө ажакыда

худэлжэ захалаа. 1945 ондо 28-

дахи дугаартай лагерь

эмхижхэдэжэ, плэндэ аялдаа

япон сэргэшэд аялдаа, ой модо бэлдэлгээд орон иютагаа

бусатараа худэлжэн байна.

Музейн экспонадуудые

саашан харахадаа, Баян-Голой,

Нонгины, Хара-Хужирай хара

нүүрэнэй, Первомайский

урхайн молибденэй, Холтохийн уурхайн вольфрамай,

мун тикидээ үнэтэ шулуунуудай

бутархай хэхэгүүд аяар табан

стеллаж дээрэ харгашадай

үзэмжэдэлгэгдэнхэй.

Удаадахи стенд дээрэ Зэдьн

комбинадай эхинэээнэх эхилээд,

наян үе хүртээр худэлжэн бүхий

директориүүдээ.

Музейн 3-дахи зал соо

Буряадай АССР-ий соёлы

габьяята худэлмэрийгэш

В.Е. Чижковой бүтээлэй

комбинадай үйлэдбэрийн

комплекс зураглаандаа харгашадай

онсо аяхарал татаанаа. Энэ

диарама дээрэ үйлэдбэрийн

налбаринууд эли тодор

харуулагданаа тодор

харгахаа эхилээд, комбинадай

копивеер хэрэгтээр.

Диарамын хажууда ахаа дүү

Монгол оронтой пүхэсэлгын

булан. Эндэн шанаржуулгын

«Эрдэнэ» комбинадай, Бул-

ганий аймагай болоо бусад

750-нийн бусаан юм. Зэдьн

комбинадай үйлэдбэрилдэг молибдендай үедэ уламжлээр

Совет Армида хэрэглэгдэдэй болоно, хүхүүд, эхнэрүүд, үгбэд үдэр - бүнгүй худэлжээрилжэ, хунд шэрүүн сагта үйлэдбэриээ тогтоонгүй бури дээшэлүүлжэн габьяягай.

Гэбэшье, комбинадай эгээл хүндэ участогуудта «поли

тическе буруу үзэлтэн» гэжэ

изрэдүүлээд, түрмий широн руу хаалганаа гэмтэд худэлжэ

гараанаа тухайн экспонадуудаа

гэршээгээ. Эндэ М. Горький,

В. Куйбышевын хорлон албан

гэж «гэмтэдэй» враач

П. П. Вартийский, гинеколог

И. В. Мамин, ветврачууд

М. Д. Черепков, А. А. Шустов,

А. И. Сергеев болон бусад

«халуун шулуу» долёжо

гараанаа байна. Эндээр

комбинадай ажалшадай хамта

нэгэ адли зорилготой -

монгол ажалшадай үзэн

бэлэгүүд харгашадай үзэмж

табигдахай.

Үзхөөрөөшье Зэдьн

комбинадай туйлай

үйлэдбэрийн байна тухай

музей бодотоор гэршээ

Мүнээ дээрээ комбинадай

худэлжээгүй шахуу. Мүнээ

боловд байхад, хэн нэгэн

зомхонхын буруу гэжэ нандаа

10.10.20 Добро

10.00 Новости

10.15 Мульти

10.20 Мульт

10.25 Секрет

10.35 Ваглад

10.45 Ералд

10.40 Спокой

10.45 Спокой

10.50 Время

10.50 «Секрет

10.55 Ералд

15 ПОНЕДЕЛЬНИК

ОРТ

16.00 Профилактические работы
16.00 Новости
16.20 Мультсериал
16.45 Что да как
17.30 До 16-ти и старше...
18.00 Глория Пирес - имя любви в сериале «Нежный яд»
18.00 Новости
18.15 «Ускрененная помощь»
18.45 Ерапаш
18.55 Мы и время
19.40 «Цыган» 4с.
19.45 Спокойной ночи, малыши!
20.00 Время
20.20 «Секретные материалы»
20.25 Взгляд
20.45 Футбольное обозрение
20.55 Новости

РОССИЯ

10.20 Доброе утро, Россия!
10.00, 9.00, 10.00 Вести
15. Дежурная часть
20. Гомеопатия и здоровье
30. Ареана и спорт
40. Гомеопатия и здоровье
50. Гомеопатия и здоровье
60. Гомеопатия и здоровье
70. Магазин на диване
7.30 Мультфильмы
8.00 Вести

БУРЯТСКОЕ ТВ

10.20 Мультфильмы
10.00 Байгаль
19.15 Буряд орон
19.45 Вы спрашивали. Поминутная оплата за пользование телефоном
20.05 Ученые могут прогнозировать землетрясение
20.15 Реклама
20.20 Рек-тайм
20.30 Республиканские новости
50. Рек-тайм
1.00 Деловое время
2.00 Музыкальный калейдоскоп
РОССИЯ
21.25 Клуб «Белый попугай»
2.00 Вести
4.45 Время кино. Мелодрама «Сек-

реты»
00.40 «Народ хочет знать»
00.55 Дежурная часть
01.10 Спорт+ТВ
02.00 Вести
02.40 Магазин на диване

ТИВИКОМ

09.00 «Сан Тропе»
10.00 «Телемаркет»
10.15 «Телебиржа»
10.20 «Недвижимость»
10.30 «Диагноз: убийство», сериал
11.30 «На краю вселенной»
13.30 Мультфильм
14.00 «Подружка», мультфильм
14.10 Телемагазин
14.30 «Марисоль», сериал
15.30 «Незабываемая», сериал
16.30 «Боишься ли ты темноты?»
17.00 «Сан Тропе-2», сериал
18.00 «Из жизни женщины»
18.30 Прогноз погоды
18.35 «Телебиржа»
18.50 Музыкальные поздравления
19.20 «Телебиржа»
19.30 «Диагноз: убийство», сериал
20.30 «Сейчас»
20.40 «АвтоЭкспресс»
21.10 Прогноз погоды
21.15 «Телемаркет»
21.25 «Недвижимость»
21.30 Драма «Продление рода»
23.30 «Сейчас»
23.40 «Прогноз погоды» и Глобальные новости
23.50 Лучшие матчи НХЛ: «Детройт-Торонто»
01.05 «Неизвестная Россия. Версия профессора Сироткина»

АРИГ УС

15.00 День за днем
16.45 Избир.сом
16.55 Т/с «Путешественники во времени»
17.25 Краткий курс
17.40 Шоу Бенни Хилла
18.10 Шесть новостей недели
18.35 Т/с «ТУМЭР МОРИН» предлагает
18.45 Музыкальный подарок
19.00 Т/с «Просто Мария»
20.00 Восточный экспресс
20.15 Метеопрогноз
20.20 Формула успеха. Нон-стоп
лист
20.40 Дорожный патруль
21.00 Место встречи
21.15 Восточный экспресс
21.30 Метеопрогноз
21.35 Обозреватель

22.30 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает
22.40 Формула успеха. Нон-стоп
лист
23.00 Т/с «Следствие» Стая 4, 5 с
23.50 Катастрофы недели

ОТБ

09.00 Мультсериал «Космические спасатели лейтенанта Марша»
09.30 Мультфильмы
10.00 Рек-парад
10.10 Музыка на СТС
10.30 Т/с «Великолепная пятерка»
11.30 Т/с «Беверли Хиллз 90210»
12.30 Т/с «Мелроуз Плейс»
13.30 Т/с «Кегни и Лейси»
14.30 Рек-парад
14.40 Музыка на СТС
15.00 Третий глаз
15.30 Удачная покупка
16.00 Мультфильмы
16.30 Мультсериал «Приключения Вуди и его друзей»
17.00 Мультсериал «Каспер»
17.30 ОТБ представляет: «Клип-презент»
17.50 Рек-парад
18.00 Т/с «Команда "А"»
19.00 Т/с «Квантовый скачок»

20.00 ОТБ представляет: «20:00»
20.20 Рек-парад
20.25 ОТБ представляет: «Учреждение юстиции дает справку»
20.30 Ретроспективный показ документальных фильмов оператора А. Сидлера. Фильм «Берег бурь медведей»
21.00 Т/с «Великолепная пятерка»
21.50 Рек-парад
22.00 Т/с «Удивительные странствия Геракла»
23.00 Многосерийный художественный фильм «Шелковые сети»
24.05 Х/ф «Полиция Майами. Отдел нравов».

НТВ

8.00 «Сегодня»
8.30 Впрок
8.40 Криминал
8.50 Большие деньги
9.00 Сегодня
9.15 Мультфильм
9.25 «Карданный вал»
9.30 «Криминал»
9.40 Интересное кино
9.55 Мир кино. «Она написала убийство»
10.50 Мультфильм

Тел/факс 5-16-26 / Унэгэтэйский консервный завод / Телефон 5-84-66.

РЕАЛИЗУЕМ:
щи, борщ, солянка, кисели сухие и т.д.

Цена договорная

ЗАКУПАЕМ: Оплата
ДИКОРОСЫ облепиху и овощи. бартнером
СТЕКАЛОБАНКУ (0,5-3 л.).

АДРЕС: 671326, Республика Бурятия,
Заиграевский район, с. Унэгэтэй.

11.00 Сегодня
11.25 «Вчера в итогах»
12.45 Куклы
13.00 «Сегодня»
13.25 «Старый телевизор» вспоминает: «Человек в проходном дворе»
15.00 Сегодня
15.30 Час сериала. Детектив «Золотая мина» 1с.
16.45 Фитиль
17.00 Сегодня
17.30 Мир приключений и фантастики. Фильм «Зеркало, зеркало» (Австралия)
18.00 Мультсериал
18.30 Впрок
18.50 «Криминал»
19.10 Сериал «Любовь и тайны Сансет Бич»
20.00 Час сериала «Скорая помощь»
21.00 Сегодня
21.35 «Совершенно секретно. Информация к размышлению»
22.35 Премьера НТВ. «Двой»
23.25 «Итого»
00.00 Сегодня
00.40 Герой дня
01.00 «Третий тайм»

БРУКК

Бурятский республиканский учебно-курсовый комбинат производит набор на курсы подготовки водителей категории «В», «ВС», экстерном «В» и «С», переподготовку на категории «Д», «Е». Недавно БРУКК приобрел новые ВАЗ-2106, ГАЗ-31029, Honda Civic.

Запись и начало занятий дневных, вечерних групп в каждый понедельник в 18.00.
Лиц.: № ув. 03.000016 от 03.11.98 г.

г. Улан-Удэ, ул. Шмидта, 21, ТЕЛ. 21-18-38.

РЕКЛАМА, ОБЪЯВЛЕНИЯ, ПОЗДРАВЛЕНИЯ. ТЕЛЕФОН РЕКЛАМНОГО ОТДЕЛА (301-2) 21-62-62, ФАКС: 21-50-96. E-mail: unen@burnet.ru.

ПОДПОЛНОМОЧЕННАЯ ОРГАНИЗАЦИЯ
УФСНП РФ ПО РБ

РЕАЛИЗУЕТ:

партиру, ЗИЛЫ 131, 4502,
кирпич (дешево).

Знагреватели ЭНАУ-1.00.018(12-24В)

Дорожный набор

Дверники. «Жигули» (импортные)

Ведерки полиэтиленовые

Крышки полиэтиленовые

Пленки полиэтиленовые

Сушилки для обуви и белья

НЕДОРОГО

ТЕЛ: 21 - 52 - 86 г. Улан-Удэ,
ул. Хажалова, 2

ПРОДАЮ
а/м «Тойота-Чайзер» 1987 г.
в.; м/а «Ниссан-Ларго-Датсун».
Тел.: 22-11-30, 42-06-71.

Рекламодатели!

Остановите свой
выбор на
предложении
Бурятской
Гостелерадиокомпании!

- РТР
- НТВ
- Радио России

КОНТАКТНЫЕ ТЕЛЕФОНЫ:
21-41-84, 33-33-13

16 ВТОРНИК

ОРТ

00 Доброе утро
00 Новости
10.15 Сериал «Нежный яд»
10.45 «Ускрененная помощь»
11.45 Как это было. «Первые

«Жигули». 1969г.
12.00 «Лещера Золотой Розы»
12.40 Домашняя библиотека

13.15 Добрый день
13.50 Вячеслав Тихонов в фильме
«Белый Бим, Черное Ухо». 1с.

13.50 Новости
16.20 Мультсериал
16.50 Возможно все!
17.00 Программа «Царь горы»

17.30 «Нежный яд»

18.00 Новости

18.45 Агентльмен-шоу

18.55 Ищу тебя

19.45 «Цыган». 5с.

Спокойной ночи, малыши!

Время

19.45 «Возьмемся за руки, друзья».

20.00 Концерт в фонд помощи пострадавшим от терроризма

20.55 Ночной детектив. Сериал

01.50 Новости
РОССИЯ

7.30-10.20 Доброе утро, Россия!
8.00, 9.00, 10.00 - Вести
9.15 Дежурная часть

10.30 «Арена - спорт»

11.00 Дуфуна Вишневский и Алексей

Кортиев в народной драме «Грешные апостолы любви»

12.55 Мультфильм

13.00 Моя семья

14.00 Вести

14.25 Сто к одному

15.10 Мультфильм

15.20 Фильм «Униженные и оскорбленные»

17.00 Магазин на диване

17.30 М/ф.

18.00 Вести

БУРЯТСКОЕ ТВ

18.20 Мультфильмы

18.40 Улгур. Учэлэтын ин

19.00 Байгаль

19.15 Время выбора. Трибуна

19.25 Дела деревенские. Заметки с

совещаниями руководителей предпринимательства

19.35 Актуальное интервью.

Управляющий Пенсионным фондом по РБ А.С.Ковалев

19.50 Будни энергетиков

20.00 Мы и налоги

20.15 Реклама

20.30 Республиканские новости

20.50 Рек-тайм

21.00 Поет Надя Хромых

РОССИЯ

21.25 «Полный модерн»

22.45 Время кино. Триллер «Время убивать»

01.30 «Народ хочет знать»

01.45 Дежурная часть

02.00 Вести

02.40 Магазин на диване

ТИВИКОМ

09.00 Прогноз погоды

09.05 Сериал: «Сан Тропе-2»

10.00 Телемаркет

17 среда

ОРТ

- 7.00 Доброе утро
10.00 Новости
10.15 «Нежный яд»
11.15 Джентльмен-шоу
11.40 Ищу тебя
12.20 «Пещера Золотой Розы»
12.50 Домашняя библиотека
13.00 Новости
13.15 «Добрый день»
14.00 «Белый Бим, Черное Ухо» 2с.
15.30 Вместе
16.00 Новости
16.20 Мультсериал
16.50 Классная компания
17.05 Зов джунглей
17.30 До 16-ти и старше...
18.00 «Нежный яд»
19.00 Новости
19.15 Маски-шоу
19.45 Здесь и сейчас
19.55 Человек и закон
20.40 «Цыган» 6с.
21.45 Спокойной ночи, малыши!
22.00 Время
22.50 Шон Коннери идет на дело в фильме «Большое ограбление поезда»
00.50 Собранье заблуждений
01.20 Новости

РОССИЯ

- 7.30-10.20 Доброе утро, Россия
8.00, 9.00, 10.00 - Вести
9.15 Дежурная часть
10.20 Гомеопатия и здоровье
10.30 «Аренда - спорта»
11.00 Гомеопатия и здоровье
11.10 «Цыганка»
12.00 «Лето нашей тайны»
13.00 Моя семья
13.50 Гомеопатия и здоровье
14.00 Вести
14.20 Сто к одному
15.10 «Антонелла»
16.10 «Дикий ангел»
17.00 Магазин на диване
17.20 Медицинский вестник
17.30 М/ф.
18.00 Вести
- БУРЯТСКОЕ ТВ**
- 18.20 Мультфильмы
18.45 Эрьесэ. Худоёгэй ажабайдал
19.00 Байгали
19.15 Дунда-Худанай нургуули
19.35 «10 лучших товаров». Подведение итогов
19.50 Точка зрения. Валентин Базаров - скульптор
20.15 Реклама
20.20 Рек-тайм

- 20.30 Республикаансые новости
20.50 Рек-тайм
21.00 Поец ансамбль «Забава»

РОССИЯ

- 21.25 Сам себе режиссер
22.00 Вести
22.45 Время кино. Детектив «Дом свиданий»
00.25 Выбор. Дневник Центр избиркома
00.40 Дежурная часть
00.55 Кино+ТВ
02.00 Вести
02.40 Магазин на диване
- ТИВИКОМ**
- 09.00 Прогноз погоды
09.05 «Сан Тропе», сериал
10.00 Телемаркет
10.15 Телебиржа
10.20 «Недвижимость»
10.30 «Диагноз: убийство», сериал
11.25 Прогноз погоды
11.30 «Конан-разрушитель», сериал
13.30 «Вокруг света за 80 дней», 2-я часть
14.00 Мультфильм
14.10 «Телемагазин»
14.30 «Марисоль», сериал
15.30 «Незабываемая», сериал
16.30 «Боишься ли ты темноты?»
17.00 «Сан Тропе-2»
18.00 «Из жизни женщины»
18.30 Прогноз погоды
18.35 Телемаркет
18.50 Музыкальные поздравления
19.20 «Телебиржа»
19.30 «Диагноз: убийство», сериал
20.30 Новости «Сейчас»
21.00 Прогноз погоды
21.20 «Недвижимость»
21.30 Комедия «Фиктивный брак»
23.30 Новости «Сейчас»
23.40 Прогноз погоды и Глобальные новости.
23.50 «За чертой опасности» сериал
01.05 Неизвестная Россия. Версия профессора Сироткина

АРИГ УС

- 15.00 Текто
15.15 Диск-канал
15.45 Избир.сит
15.55 Т/с «Путешественники во времени»
16.25 Пальчики оближешь
16.55 Т/с «Полинезийские приключения»
17.55 Юм. Сериал «Кувалда»
18.25 Т/с «ТУМЭР МОРИН» предлагает
18.35 Музыкальный подарок
19.00 Т/с «Просто Мария»
19.55 Цитадель

- 20.00 «Восточный экспресс»
20.15 Метеопрогноз
20.20 Формула успеха. Нон-стоп лист

РОССИЯ

- 20.40 Дорожный патруль
20.55 ДАР
21.15 «Восточный экспресс»
21.30 Метеопрогноз
21.35 СВ-шоу. Александр Иванов
22.30 Т/с «ТУМЭР МОРИН» предлагает
22.40 Формула успеха. Нон-стоп лист
23.00 Сериал «Горец» Бессмертный ворон
00.00 Следствие «Луганское дело-2»
00.30 Ночной сеанс «Роковая страсть»

ОТВ

- 09.00 Мультфильм «Космические спасатели лейтенанта МАРША»
09.30 Мультифильмы
10.00 «Новости ОТВ»
10.20 Рек-парарад
10.30 Т/с «Великолепная пятерка»
11.30 Т/с «Беверли Хиллз 90210»
12.30 Т/с «Мелроуз Плейс»
13.30 Т/с «Кегни и Лейси»
14.30 Рек-парарад
14.40 Музыка на СТС
15.00 Т/клуб

- 15.30 Удачная покупка
16.30 Мультифильмы

РОССИЯ

- 17.00 Мультифильм «Каспер»
17.30 Мультифильм «Космические спасатели лейтенанта Марша»
17.50 Рек-парарад
18.00 Т/с «Команда А»
19.00 Т/с «Квантовый скакок»
20.00 Информационная программа «20.00»
20.20 Рек-парарад
20.25 ОТВ представляет: «Твой стиль»
20.30 ОТВ представляет: «Центр недели»
21.00 Т/с «Великолепная пятерка»
21.50 Рек-парарад
22.00 Т/с «Удивительные странствия Геракла»
23.00 Многосерийный художественный фильм «Шелковые сети»
24.05 X/ф «Полиция Майами. Отдел нравов.»

НТВ

- 8.00 Сегодня
8.40 Впрок
8.50 «Большие деньги»
9.00 Сегодня
9.15 М/фильм
9.25 «Карданный вал»

- 9.30 «Криминал»
9.40 Интересное кино
9.55 «Улицы разбитых фонарей»
10.50 Мультифильм

РОССИЯ

- 11.00 Сегодня
11.20 «Любовь и тайны Сансет Бич»
11.30 «Половина неба», 2 ч.
11.40 «Процесс»
11.50 «Мультифильм»
13.00 «Новости»
13.15 «Каламбур»
13.20 «Пещера Золотой Розы»
13.30 «Новости»
13.45 «Выборы»
13.50 «Доброе утро»
13.55 «Время»
13.55 «Здесь и сейчас»
13.55 «Экстреби»
20.30 Погода
22.50 Выборы

- 23.00 Страна радикалов

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

Новости

- 18.00 «Планета»

Страна

- 18.15 «Страна радикалов»

Фильмы

- 17.45 «Нежный яд»

Выборы

- 17.45 «Бывший»

19 пятница

ОРТ

10 Доброе утро
10 Выборы-99
10 «Доброе утро»
10 Выборы-99
10 Новости
10 «Нежный яд»
10 Каламбур
10 «Процесс»
10 «Пещера Золотой Розы»
10 Мультиланс
10 Новости
10 Выборы-99
10 «Прошу слова» 24.
10 Здоровье
10 Вместе
10 Новости
10 Страна чудес. Золотая лихомадка в приключенческом фильме «Белый клык»
10 «Нежный яд»
10 Выборы
10 Новости
10 Планета КВН
10 Здесь и сейчас
10 «Экстренный вызов». Спасатели
10 Поле чудес
10 Спокойной ночи, малыши!
10 Время
10 Выборы-99
10 Великие сыщики. Лейтенант Коломбо в детективе «Смерть в океане»
10 «Отель»
10 Новости
10 Ночной кинозал. Комедия «Игра рейтингов»

РОССИЯ

10 Доброе утро, Россия
10, 9, 10, 10 - Вести
9 Дежурная часть
10 Гомеопатия и здоровье
10 Диалоги о рыбальке
10 Гомеопатия и здоровье
10 «Цыганка»
10 «Лето нашей тайны»
10 На здоровье
10 Гомеопатия и здоровье
10 Вести
10 Сто к одному
10 «Антонелла»
10 «Дикий ангел»
10 Магазин на диване
10 Мультифильм

БУРЯТСКОЕ ТВ

10 Время выбора. Теледебаты кандидатов в депутаты Государственной Думы по РБ:
10 Байгаль
10 Время выбора. Трибуна. Кандидат в депутаты Государственной Думы по РБ Сергеев

ЦД

10.25 ГВремя выбора. Кандидат в депутаты Государственной Думы по РБ Измайлова В.В.
20.00 Время выбора. Кандидат в депутаты Государственной Думы по РБ Занеева С.Б.
20.20 Рек-тайм
20.30 Республиканские новости
20.50 Рек-тайм
21.00 Время выбора. Кандидат в депутаты Государственной Думы по РБ Бато Семенов

РОССИЯ

21.25 Фонтан-клуб
22.00 Вести
22.45 Время кино. Марк Дакаскос в боевике «Возмездие»
00.30 «Панорама недели»
01.40 Дежурная часть
02.00 Вести
02.40 Дневник IX Московского Международного фестиваля рекламы
02.55 Магазин на диване

ТИВИКОМ

09.00 Прогноз погоды
09.05 «Сан Тропе-2», сериал
10.00 Телемаркет
10.15 Телебиржа
10.20 Программа «Недвижимость»
10.30 «Диагноз: убийство», сериал
11.25 Прогноз погоды

11.30 Фильм: «Синдбад. Битва с черными рыцарями»

13.30 «Том Сойер», м/ф
14.00 Мультифильм
14.10 Магазин на диване
14.30 «Марисоль», сериал
15.30 «Незабываемая», сериал
16.30 «Боишься ли ты темноты?»
17.00 «Сан Тропе-2», сериал
18.00 «Из жизни женщины»
18.30 Прогноз погоды

18.35 Телемаркет

18.50 Музыкальные поздравления

19.20 «Телебиржа»

19.30 «Диагноз: убийство», сериал

20.30 Новости «Сейчас»

21.00 Прогноз погоды

21.05 «Телемаркет»

21.20 «Недвижимость» (Продажа, аренда, покупка квартир)

21.30 Сериал «Парадокс»

22.30 Сейчас

22.40 Прогноз погоды, Глобальные новости

22.50 Драма «Упаковка для младенцев»

05.55 «Первые лица»

АРИГ УС

15.00 День за день
16.50 Ибиц.сом
17.00 Т/с «Путешественники во времени»
17.25 Краткий курс
17.40 Т/с «Полинезийские при-

лючения»
18.35 ТЦ «ТУМЭР МОРИН» предлагает

18.45 Музыкальный подарок
19.00 Т/с «Просто Мария»

19.55 ЦитаДень

20.00 «Восточный экспресс»

20.15 Метеопрогноз

20.20 Формула успеха. Нон-стоп лист

20.40 Дорожный патруль

20.55 Место встречи с А.Шараповой

21.15 «Восточный экспресс»

21.30 Метеопрогноз

22.30 Т/с «Первая волна» 7 с

23.30 Те кто

23.45 Юмористический сериал «Кувалда»

00.15 Бессоница на Ариг Усе: х/ф «Завтра

не наступит никогда»

ОТБ

09.00 Мультсериал «Космические спасатели лейтенанта Марша»

09.30 Мультифильмы

10.00 «Новости ОТБ»

10.20 Рек-парад

12.30 Т/с «Бухта Доусона»

13.30 Т/с «Кэгни и Лейси»

14.30 Рек-парад

14.40 Музыка на СТС

15.00 ТВ клуб

15.30 Удачная покупка

16.00 Мультифильмы

16.30 Мультсериал «Приключения Вуди и его друзей»

17.00 Мультсериал «Каспер»

17.30 Мультсериал «Космические спасатели лейтенанта Марша»

17.50 Рек-парад

18.00 Т/с «Команда "A"»

19.00 «НА-НА над землей»

20.00 Информационная программа «20.00»

20.20 Рек-парад

20.25 ОТБ представляет: «Твой стиль»

20.30 ОТБ представляет «Наш современник»

21.00 Молодежный сериал «Бухта Доусона»

21.50 Рек-парад

22.00 Кино-кафе на СТС: «Красавчик Жест».

9.25 «Карданный вал»

9.30 Криминал

9.45 Интересное кино

9.55 Улицы разбитых фонарей

11.00 Сегодня

11.25 «Любовь и тайны Сансет Бич»

12.10 «Независимое расследование»

13.00 Сегодня

13.25 Старый телевизор вспоминает: «Человек в проходном дворе»

15.00 Сегодня

15.30 Час сериала. «Дон Сезар де Базан», 2с.

16.45 М/фильм

17.00 Сегодня

17.25 «Зеркало, зеркало»

17.55 Мультсериал

18.20 Впрок

18.40 Криминал

19.00 Сегодня

19.30 Служба спасения

20.05 «Любовь и тайны Сансет Бич»

21.00 Сегодня

21.30 Боец «Крутой Уокер: Правосудие по-техасски»

23.05 Телегра «О, счастливчик»

00.00 Сегодня

00.40 Герой дня

01.05 Криминальная Россия

01.35 Цвет ночи. Комедия «Остин Пауэрс», шпион»

КУПИМ СТЕКЛОБУТЫЛКУ:

- «винтовую»	1 руб.
- «Алку»	60 коп.
- «Чебурашку»	50 коп.
- в/водочная 0,25 л.	60 коп.
- БАНКУ отеч. 0,5; 0,65; 1 л.	50 коп.
2 л.; 3 л.	1 руб.

ДЛ № 33-02
23.03.1999 г.

Ул. Пищевая, 19, тел.: 33-15-61

МЕНЯЮ

частный дом, капитальный гараж, участок 12 соток на новый УАЗ.

Тел.: 26-00-82.

Жигули ВАЗ-63 на УАЗ.

Тел.: 26-00-82.

ОПТОВО-РЗНИЧНЫЙ ЦЕНТР «БАЙКАЛ»

Бельевой трикотаж (детск., взросл.) г.Москва	(низкие цены)
Рейтузы (50% шерсть) г.Москва	98 руб.
Колготки х/б, п/ш, леггинсы Москва, Смоленск	36 руб., 48 руб., 52 руб.
Колготки эластик	от 11 руб. 90 коп.
Колготки х/б детские (все размеры) Москва	от 15 руб. 90 коп.
Носки х/б, п/ш детск., (мужские) Санкт-Петербург	от 4 руб. 90 коп.
Сапоги зимние кожаные	(низкие цены)
Сапоги женские кожаные 8 моделей, для девочек 5 моделей;	187 руб.
Сапоги мужские кожаные; для мальчиков по 4 модели	176 руб.
Сапоги кирзовы г. Омск	(низкие цены)
Сапоги суконные г. Москва	от 350 руб.
Обувь комбинатная (мужск. женск.)	
Туфли мужские кожаные г. Новосибирск	
ул.Сахьяновой, 6 а, о/ст. «ПОШ», с обратной стороны Геолог. инст-та, 33-43-86.	
ул. Гагарина, 37. Тел.: 26-30-87.	
РАБОТАЕМ БЕЗ ВЫХОДНЫХ.	

Лиц. 245-Ок от 5.09.97 г.

чехлик

09.30 Мультфильм «Чудовищная сила»

10.00 «Новости ОТБ»

10.20 Рек-парад

10.30 Улица Сезам.

11.00 Мультфильм «Американский хвост»</p

21 воскресенье

ОРТ

9.00 Доброе утро
9.10 Служу России
9.40 Вкусные истории
9.50 Дисней-клуб
10.20 Утренняя звезда
11.10 Непутевые заметки
11.30 Пока все дома
12.05 «Альф»
12.35 Здоровье
13.05 Дневной киносанс. «Приезжая»
15.05 Клуб путешественников
15.45 Русский музей. История одного шедевра
16.00 Новости
16.10 «Горец»
16.55 Умницы и умники
17.50 Дисней-клуб
18.20 Как это было. «Дело врачей. 1953г.»
19.00 Новости
19.10 Смехопанорама
19.45 Ералаш
20.10 Воскресная премьера. Комедия «Нечего терять»
22.00 Авторская программа Сергея Доренко
22.55 Погода
23.00 Эх, Семеновна!
23.40 «Тысячелетие»
00.30 Линия кино. Острожжетный фильм «Меня зовут Арлекино»
02.50 Программа передач

РОССИЯ

9.00 «Служу Отечеству!»
9.25 Мультфильмы
10.20 Устами младенца
10.55 Доброе утро, страна
11.30 Аншлаг и Ко
12.30 Полный модерн
13.00 Русское пото
13.40 Мир книг с Леонидом Куравлевым
14.00 Вести
14.20 Парламентский час
15.10 «Закон и порядок»
16.05 «Диалоги о животных»
17.00 Старая квартира. Год 1996
18.00 Реальное кино. Док. фильм «Этюды любви»
19.00 Перед зеркалом
19.15 Кинотеатр «Россия». Боевик «Я объявляю вам войну»

21.00 Зеркало
22.00 Комедия «Личная жизнь королевы»
23.30 Многосерийный телевизионный худ. фильм «Друзья» (США)
00.05 Дежурная часть
00.30 «К - 2» представляет
00.30 Леонид Ди Каприо и Дэвид Тэвлис в фильме «Полное затмение»
03.20 Дневник IX Московского Международного фестиваля рекламы

ТИВИКОМ

09.25 Прогноз погоды
09.30 Мультфильм
10.00 Телемаркет
10.15 «Телебиржа»
10.20 «Недвижимость (Продажа, аренда, квартиры)
10.30 «Планета монстров»
11.00 «Тайный мир Алекс Мак»
11.30 Суперхоккей. Неделя НХЛ
12.00 Мировой футбол
12.30 Тайны Ксапатана
14.00 Христианская программа «Актуально-насущно»
14.30 Открытые небеса
15.30 Сонник
15.35 Сериал «Синьера»
16.30 Сериал «Черная бухта»
17.30 Музыкальные поздравления
18.00 «Мир дикой природы»
18.30 Кино, кино, кино
18.55 Глобальные новости
19.00 «Телемаркет»
19.30 «Папочка-майор»
20.00 «Такая разная Трейси», сериал
20.30 Сериал по выходным
21.20 «Недвижимость»
21.30 Русский боевик «Ночные приключения ментов»
22.40 Глобальные новости
22.45 «Однажды вечером»
23.55 «Стрик и другие»
00.30 Титаны рестлинга на ТНТ
01.30 Комедия «Я люблю Люси»

АРИГ УС

09.00 М/Ф
09.20 СВ-шоу. Игорь Саруханов
10.10 Юмор. сериал: «33 квадратных метра»
10.40 Те кто
10.55 «Как стать звездой?»
11.20 Ле-Go-Go
11.55 «Канон»
12.25 Star Старт

12.55 Наше кино: Айболит-66
14.35 Мультфильм «Мышонок-недотепа»
«Сказка про храброго зайца»

15.05 «Спартак-чемпион!»
15.35 Знак качества

16.05 Без вопросов
16.40 Дорожный патруль. Расследование

17.00 М/С «Суперкнига»
17.25 Формула успеха. Нон-стоп

лист
17.45 Вы-очевидец
18.15 ДАР

18.35 Музыкальный подарок
19.00 Формула успеха. Нон-стоп

лист
19.25 Х/Ф «В постели с незнакомцем»
21.20 Формула успеха. Нон-стоп

лист
21.40 Ваша музыка. Наталья Штурм
22.40 Х/Ф «Формула исчезновения»
00.25 Радиохит

01.25 Бессонница на Ариг Усе: Х/Ф «Изнуенная»

ОТБ

09.00 Мультсериал «Ох, уж эти

детки»
09.30 Мультфильм «Назад в будущее»
10.00 Мультсериал «Американский хвост»

10.30 Улица Сезам
11.00 КБ «ЛЕГОНАФТ»

11.30 Кино-кафе на СТС «Заговор»
13.50 Рек-парад

14.00 ТВ - КЛУБ

14.30 Удачная покупка
15.00 Х/Ф «Молодость Геракла»
15.20 Рек-парад

15.30 Х/Ф «Северная сторона»
16.30 КИНО НА СТС: «Адела еще не ужинала».

18.20 Рек-парад
18.30 Клип-презент

19.00 Рек-парад
19.10 Музыка на СТС

19.30 Ток шоу «Один за всех»
20.30 Х/Ф «Молодость Геракла»
21.00 Х/Ф «Удивительные

странствия Геракла»
21.50 Рек-парад

22.00 Кино-кафе на СТС «Тайна чужой души»

НТВ

9.00 «Ее звали Никита»

9.55 «Зеркало, зеркало»
10.30 Мультфильм
11.00 Сегодня
11.45 Служба спасения
12.15 Пойми меня
12.45 Мультфильм
13.00 Сегодня
13.15 «Большие деньги»
13.45 Путешествия натуралиста
14.20 «Ключи от форта Байя»
15.15 Двое
16.00 Мультфильм
16.25 «Русские горки»
17.00 Сегодня
17.20 «Она написала убийство»
18.20 Мультфильм
18.30 «Итого» с Виктором Шендеровичем
19.00 «Сегодня»
19.20 Профессия - репортер
19.40 Премьера на НТВ. «Огненный дождь»
22.00 Итоги
23.10 «Куклы»
23.20 Последний киносеанс. Криминальный фильм «Алон Бренча «Дуплет» (Латвия)

Эфир до 01.23

Хорин та худээж ба Узагаага и ялаа мэдээ Росси гурван ногтагай Бугай баатар Сээнэй и 1949 онд Шагдаржаа Фөрөө Сэ хөнгөн

Павел Маляревский

11,14, четверг, воскресенье

Премьера ЧУДЕСНЫЙ КЛАД

12, пятница

Роберт Тома

ВОСЕМЬ ЛЮБЯЩИХ ЖЕНЩИН

13, суббота

СЛУГА ДВУХ ГОСПОД

ПРОДАЮ:
Мягкую мебель «Молдавия»
новая. Дешево. Обр.: ул. Трубачева
2-47..

Новую стиральную машину
«Белка-10М». Тел.: 25-16-37.

Зарядное устройство для
аккумуляторов на 12 вольт. Опять
один мешок картошки. Тел.: 33-58-52.

Театр «АзАрт» - спектакли в ноябре на сцене
Бурятского театра драмы им. Х. Намасараева
ПРЕМЬЕРА

17 ноября 15.00 и 19.00 «ВАЛЬСИРУЮЩИЕ» (по рассказу А. Чехова)

24 ноября 15.00 и 19.00 «КОММУНАЛКА» (кручина)

Билеты продаются в кассе Бурдрамы и киосках «Ново-табак»

Тел.: 22-25-37; 37-57-32, принимаются коллективные заявки!

ПРОДАЮ:
Новый микроскоп в упаковке.
Цена 500 рублей.
Тел.: 33-58-52.

Зимние женские сапоги, с коричневыми, 38 размер, дом. металлический сейф.
Тел.: 21-16-55.

3 выделанных оленевых камуса. Кепи из меха порки 58-60 размер, педорого.
Тел.: 21-16-55.

Женские шубы, 52 размер за 3 тыс. руб., шкаф платяной, - 600 руб., дачи, участок - 2 тыс. р., «Мокик» КНР - 3 тыс. р., кровать - 300 р.
Тел.: 33-54-90.

Собаку доберман - мальчик 1 год 3 месяца.
Тел.: 22-81-00.

БУРЯТСКАЯ ЦИРКОВАЯ ШКОЛА-СТУДИЯ
в помещении ГБАТД

16 ноября - нар. арт. РБ Светлана Бунеева
нар. арт. РБ Андрей Чимитдоржев
Галина Бадлуева в цирковом шоу.

нач. 18.30

23,30 ноября - «Жемчужинки Бурятии»,
названа лучшей детской программой
на летнем Дубайском фестивале
в Объединенных Арабских Эмиратах

нач. 18.45

Цена билета: детский - 20 рублей
взрослый - 30 рублей.
Справки по тел: 22-36-56.

Билеты продаются в кассе ГБАТД, тел. 22-25-37.

Принимаем заявки на проведение новогодних представлений.

ПРОДАЮ:
С/с: Алданов - 6 т.; Авдеенко - 4 т.;
Горбатов - 4 т.; Р.Роллан - 4 т.
Тел.: 25-21-05.

Журналы «Наше наследие» № 1-6 за 1990 г. № 1-5 за 1989 г.
Тел.: 25-21-05.

конверт. Обр.: 670002, г. Улан-Удэ, а/я 2472.

У Т Е Р Я Н Н Ы Й
СЕРТИФИКАТ НА ИМЯ
УХЕЕВА БАДМА БУДАЖА-
ПОВИЧА СЧИТАТЬ НЕДЕЙ-
СТВИТЕЛЬНЫМ.

ПРОДАЮ
слуховой
аппарат.

Тел.: 37-13-52.

КУПЛЮ:
Камаз 43-10 (спальник).
Тел.: 37-48-35.

Кузов УАЗ-469.
Тел.: 33-84-75.

МЕНЯЮ:
4-комн. благ. кв. (кирпич)
2 уровня, с/узел раздельный
лоджии, веранды) в Турунтаево,
50 км, на кв. в р-не Улан-Удэ.
Тел.: 37-91-02.

Обращаться: РБ г. Улан-Удэ, ул. Пищевая 1 «А».

БУРХАНАЙ ТАБИСУУРТАЙ ҺУРГАН ХҮМҮҮЖҮҮЛЭГШЭ

России Федерациин габыята тренер, Буряад Республикаын физическо-культурнын габыята хуаэлмэрлигчээ Щ.А. ХАЗАГАЕВАЙ 50 наанай ойдоо

хадаа Шагдар Александровичай хүдэлмэрийн гансал нийн талаанаан гүрнийэнд бишуу. Тэрэнэй хүтэлбэрийн бүхэ барилдаанай ба боксын секциигүйгэ ябаан хүбүүдэх хэдийхэн жэлэй туршада норилго хэнгэнд нүүдэл шишираг шамбай, нугархай уян бэсэтэй, ухаан мэдрэлтэй ба журамтай болодог. Тэрэ сагай талаантай ба оролдсогтой зарим нэгжийн иэрэлбэл, боксоор СССР-эй мастертаа кандидат Ринччин-Доржо Санжиев, барилдаашад СССР-эй спортын мастер Гомбо Шамраялов, мастертаа кандидат Сана габьяата спортын мастер, России табадахин, Европын турба дахин чемпион, дэхийн рекордсмен, Атланта хотодо үнгэргэгдэхэн XXVI Олимпиин наадаанд хабаадаа. Туяна Гончикова - уласхоорондын классий спортын мастер, Европын Кубогта хүртээхийн түлөө залуучуулай дүндэ үнгэргэгдэхэн мурсысөнэд мунгэн медаль яваанай, бүхэдэлхэйн студентиүүдэй Универсиадын чемпион ба турба дахин рекордсмен.

Шагдаржапов, мастертаа кандидат Саша Хабитуев ба бусад болондо. Хорёод жээлтэй саана Шагдар Александрович нур харбалгын секции нургуулии дэргэдээ эмхижхээж, одоо шийн одото харгыгтай олоожо, олон хүбүүд басагадыг спортын мастернууд болгожо эхилжээ бээз.

Хорёод жээлтэй саана Шагдар Александрович нур харбалгын секции нургуулии дэргэдээ эмхижхээж, одоо шийн одото харгыгтай олоожо, олон хүбүүд басагадыг спортын мастернууд болгожо эхилжээ бээз.

эхилээ бээзи.

1977 ондо шотагай хүбүүн, хүнгэн атлетикээр уласхоорондын классай спортын мастер Владимир Цыренов айлшалжаа ерэхдээ, наин нүхэрөө, нур харбалгаар уласхоорондын классай спортын мастер Борис Цыбиковын урижаа, түрэл нургуулидаа хэдэн спортивнаа том годли асарбан юм. Баргажан голой мэргэн харбааша хүбүүн Шагдар дийнээжийн магадгүй гэжэ мүнээ зон эпээлдэдэг. Энэ шог зугаа зүйтэйшийн байж болоо.

Шагдар Александрович өөрөө дүрбэн тэгш спортысмен. Тэрэбүүрийд барагаар гурба дахин шотагай абарга бүхэ, боксоор разрядтай, волейбол паадаха, нур харбалгаар спортын мастертаа кандидат, республикин худоогийн зулагийн наадамнуудай чемпион ба хоёр удаа шангай нүүридаа

Александровичтай удаан хөөрэлдэж, үүр харбалгаар туhatай хэдэн хэсцээлүүдэс харуулнаа байгаа. Тэрэ сагхаа эхилжэ залуу багшын һорилго эхилээ, һен. Түрүүнээ алхамууд хүнгэн байгаагүй. Харбалтын олонготой, орео иноусатай өөрөө танилсахаа гадна хүбүүдээ шинэ секции нээгээ. Тийн эдир харбаатад аймагай ба республикин мурсысөнүүдээ хабаадажа захалаад, хатуу гартай херхо шодтэй талаан бэлгитэйшүүл Армени, Азербайджан, Беларуси, Казахстан, Узбекистан, Таджикистан, Украина ба Россия Ленинград, Москва, Орёл, Хабаровск, Владивосток ошодог болобо. Хүбүүд үдэр буриин һорилгодо, холо

Ш.А.Хазагаевийн түрүүшүүлэгтэй хөдөлжилж, түрүүшүүлэгтэй олон оюунуудын мүрүсцөнүүдээд Ай Аүршил олондоо түрүүшүүлэгчийн туршилтууд, мастернууд ургаба. Арбадахи классай нурагча Зоригто Гончиков нүр харбалгаар Захааминий аймагт түрүүшүүлэг спортын мастер, залуу харбаашадай залуур болонон түрүүшүүлэгчийн хөдөлжилж, түрүүшүүлэгчийн хойнооноо ишгэнээ пүгөөдөхөө мэргэн арбаад мастернуудаа нубарилдан тараа. Ш.А.Хазагаевийн шабирапай эрхимүүдийн дурдабал, Гэрэлма Эрдийнсева улааскооропдийн классай мастер, Буряад Республикин физическо культурын габьяатын худалмэрилгээш, Буряадай ба Россин чемпион.

Балъжинима Цыремпилов - Россия

Игорь ПРОНЬКИНОВ Амарсана УЛЗЫТУЕВ
хоёрой хандалга-бэшэг тушаа

EXЭ ЗҮБ

намдаан ябадал үгти. Хүнэй түрэхэдээ үхэхэдэшье архидалга угрэлжлэхийнээр Хүнэй түрэхэн үзэрнүүд, ноёдой айлшалалга, хурим түрүн утгамжнууд, архидалгын ашаар үнгэрдэгүйн бараат мэдэнэбди. Эдээ хэмжээ ябуулганууда, суглархан олон зоной дундаж ногтуушуулые харахада, голхормоор байдал.

Идэг.
Сахан дээрэ адхарhan
Сагаан hу,
Сабхяараа оймодог аад
Харты дээрэ дуhaфan
Хара дабирхай
Харамсаараа молёодог

Харамсаараа долёодог.
Бурхан гурбан эрдэнэ! Буряад
арадайн, устэн зонойн, угбэг хүгшээдийн
үри хүүгээдэйн үнэн найхан ябдалай
гамтай, наитин заншал газар дэлхэйд
абарыш!

ЦЫБИКЖАП НАЙДАНОЕВ

ХАРДАЛГА ДЭЛГҮН ҮЕДЭ ТЭН ҮЛЭГШЭД

Улаан-Үдээдээ ажанааудаг, Түнхэнэй мэдээжжээ бөө Владимир Ябжановай шаби Доржо Шагдурович Шагдуровын Захааминий зон «Доржо таабай», угтышиг наа, «Доржо угзэн» гэжээ урин дулаанаар хэлээдэг. Тэнгэрэйн олон бурхадтаа мургэжжэ, нютагайнгаа зоной нүгэл арилгаха, арамнайлха, юрэл хэрэглийн бүтээжжэ, наанаа сэдыхэллийн сэвэрэлхэн тутаа Доржо таабай шадалаараа болодог.

Доржо Шагдурович Санага наиханы шатага дарханай гэр бүлэдээ түрээн намтартай. Доржо хүбүүнэй 6-7 нахатай ябахадань, абань совет засагтаа эсргүүсэбэ гэж худалаар хардуулаад, хожомыны юундэшийб даа «лама» гэхэнэ гэмээдээ ороожо, хэхэцлын дээдэх хэмжээнд угтажэ, гэр бүлөөрөө сувгаагаа байгаа.

Сагааны дархан үнэн зүбын тодорхойлж шадангуй, өөрүүсмийн, мүүс баа гэр булыгийн түрмэг гү, али холын сүлэлгэ хүлээж байна гэж ойлгоод, абаашажа ябахадань харгыдаа харуулшадыен гүйжа, гэр бүлээ зориоюта Хуртага нуурийда орхион юм. Уданшигийн Улаан-Үдийн түрмэ соо абысень буудажа алхаа гэхэн шийдхэбэрийн айтажа, тэрэ гэхэнхээ хойшо табани ухибүүдлийн абаяа хараагүй.

Холын газарта гэр байра, эдихэ хоол, аха дүүнэршьгүй эхэн зобохын эхэр зобожо, наанаа үнөөндэ унажа, үншишь болонгүй, хүүгэдээ орхижо, бурхандаа мордошоюн юм. Табан бишыхаа хүүгэдээ угтытай, хүндэ хүшэр сагтга булагтын иргэ айлда байлгажа шадахагүй байжан дээрэхээ иргэ хөсроор налгаажа, мэдэхгүй хүнүүдэд угэжэ тараанжан байгаа. Хандажээ нийтийн хайдан сэдьхэлтэй эхэниртэ Доржо хүбүүн үтгэжэ, үни удаан сайн соо үздэхэд аарахын мэдэигүй, амгалан тайлан байгаа һин. Бултан үхижүүд аза талаантай байгаагүй Жэшээнь, Доржо хүбүүг нургуулдад нургаха шадалгүй айл байшо. Тийхээдэдээгүйн эхийн нийтийн мэдээлэлээ хийжээ.

иээг эгэшэнүү аяар дүрбэн класс дүүргэж хожомын Тори нь тогтаа трактор жолоодолгын нургуулид нураажаа тракторист гэхэн үнэмшилэгт абажа гараанын. Эх ахань ФЗО-до нурахаяа ошонон аад, эхээр үбдэж, Хуртагадаа бусадаа нахаа бараашоо.

Саг түргэн үнгэржэ, Доржсүрэн Шагдурович хайи нүхэрөө оложо, айл боллоод, Самсала нууридаа олон жээ мал ажалдаа наалишцаар хүдэлээ. 1979 ондо гэр бүлээрээ Хамийн нууриадаа буужа, КБО-дотушаан баатшиар худалжээ хүүдэнээ Захаамилай КБО-до гутгал

оёлгын ажалда үни саг соо хүдэлэө һийн
Дүрбэн хүүгээр гарынч ганзагадаа
хулын дүреэд хүргэж, 1990 ондо хани
нүхэрьн үндэр нахаанаажлаа, бурхандас
мордошио. Зургаан жэлэй саада тээв
Дорж Шагдурович Утаата нууринай
Пурбоцырен Цыденовнайтай тайлсажасаа
хуби заяагаа нийлиүлжэ, үлэхэн нахаяа
хамт үнгэргэхэ гэжэ шидээ. Дорж
Шагдурович Пурбоцырен Цыденовнай
хоёр хамта б үхижүүтэй, 16 ашашартай
амгалан тайлан ажанаудаг. Хоёр гурбан
газарта хартаабхаа тариха, үбнэ сабшахаа
хуряжка абааха гэхэ мэтийн хүдэлмэрэй
одоодд лэ байдаг.

Хуртага миний иштэг гэжэ Хуртага Шагдурович хэлдэг. Юубгэхэдэ балшар баға нааннаан уншэрэнхүбүү угрэжж гарыны ганзагада, хүльин дүрөдэд хүргэнэ иштаг ха юм. Тэрэ уедэ Хуртага иштагтаа үзлэжэ, амиды үзлэнсийдэ, арад зондоо энэ тэдигээр туналжа шадах байнаадаахүндэхүшэр сагта ажабайдалаа үнгэртгэбэшье, Доржо Шагдурович

жаргалтай.
Олон хүүгэдтэй ганса эхэнэрые угтаж, абанан бүхын хуртагаархицаа үзэвчирхэнхөөн баярые хүргэнэб. Хүндэт Доржо Шагдуровичье Улласхорооцдын наатайтуулайж жэлээр үзэн зүрхэнхөөн амаршалаад, ута наахаа удаан жаргасууринээб.

Д.ГАРМАЕВА

Урагч ургэ

Людмила ПЫШЕНЖАЛОВА

Аурбэн мүртэй шүлэгүүд

ДУУМНИ

«Уралай!» - гэжээ шамда
хүснэгтэй бэлэй,
Думни хаана ябаабши,
хэллийн намада.
Дуран, зоболон, наидал
соогуур бэдэрээб,
Думни, эсөргэн ерши
замдам.

ҮБГЭН ЭСЭГЭМ

Үбгэн эсэгэм хээ сахуураа
сахижсаа,
Үнэн худал хоёрые шалгадаг
һен ха,
Хэтийн галхан ошон хурсаар
сахижсаа,
Худалай хэлье
шатаажсархидаг һен ха.

АЛДУУ

«Байза, хэн намай
шагаажсархёо гэснэй?» -
Бүрээркс үнаад хэбтэхээд
гайхабаб.
Олон орёо бодолнуудые
ицбийцэд,
Онгооб. Өөрөө алдуу
шагаажсархин байбал.

ЗЭБСЭГ

Энисэг хулшигайуудайны
эгэл пайдамтай зэбсэг-
Эржин баржсан номо наадаг
бэлэй.
Эрхээр эдлэхэн бидэнэй
бариха зэбсэг-
Ильч багшиши нургаал болоо
бэлэй.

АЙМХАЙ ЗАЛХУУ

ХОЁР

Аяланай аяланнаа
Аймхайн үхэн арбайдал,
Аяга табагай аяланнаа
Залхуу гарсаа гарбайдал.

Үнэтэсэсэгүүд хагдарбашье,
Хидэхниний газартаса
улдээг л.

Үнэн юумс хардагдабашье,
Хэлгүй мурх үлдээг л.

Аадарай шааянд үнгэрбэшие,
Ахшатай байсын унабашье,
Арюухан дурандадаа этигээд
юм,
Амарагаа хүлээжсээс ябадаг
юм.

Бээр сэбер найханише
Болзандоод ябахы
хүснэгтийн үнэ
бүхийн басагады голодог
юм,
найхаа найхантайе олодог
юм.

ХҮСЭЛНИ

Хүснэгтийн намнаа холодно,
Урагшаа иштэрүү дабшаха
бүрим
Улам саашаа холодно.

Василий АЮШЕЕВ

НЮТАГАЙМНАЙ ДАНГИНА

Нюур шарай сэлмэгхэн
Нютагаймнай дангина.
Даб дээрэг гүлмэрхэн
Дангинахан, дангина.

Ехин ех харалгаар
ОНсо болоо бэшэ юм.
Ерэн юнэн басагаднаа
Гансань үлээ бэшэ юм.

Нарин үндэр бээдээз
Нархан модон харгдаа,
Сэвэр найхан шарайдан
Сэсэгэй үнгэ зурагдаа.

Нуур далайн долгиндол
Нугаргайхан дангина.

Хүүр баринаан хургадтал
Хүхюутгайхэн дангина.

Наадан дээрэ түрүүтэй,
Нүхэд соогоо зугаатай

Ургын залуу наандаа
Зулгы зандаа ябаг даа.

Нюур шарай сэлмэгхэн
Нугаргайхан дангина.

Мүнгэн сэнхэг хэдэрэн

Хүнгэн модон шэнгэл аэ.

Нуур далайн долгиндол
Нугаргайхан дангина.

Хүүр баринаан хургадтал
Хүхюутгайхэн дангина.

1994 он.

ЕХЭ САГААН САХИРИН

Үрэ хүүгэдтэмни байшан
үршөөхээ
Үндэр найхан шэнхэдтэй,
Үри хүүгэдтэмни жаргал
юрөөхээ
Убгэн буурал үгэдгэй
Үргэн Сагаан Сахирни.

Наяна хүтэлөөр наяна туужа,
Набшатаа ойгоо
намхалзуллан,
Эрьеэн наранай элшээр
буужа,
Ерэхэн хабараа
хабархууллан
Ехэ сагаан Сахирни.

Хангай дүүрэн адуун
нүрэгтэл,
Хадануудаа долгёр татаан
Зэдэлэгтэатаа соглён урадхал

Зэдэ голой зэлээтэ утаан -
Зэрэлгээ сагаан Сахирни.

Эжы аба хоёроо хүндэлөөд
Иммэл найханаар наагаша,
Дунал мэтэ түрэжэ
мундэлөөд

Дурлан дуулан ябагша
Дуулгатаа сагаан Сахирни.

1988 он.

САХИР ГОЛ

Сагаахан шулуугаар
миралзанаан
Сахир голойм ариоухан үнан.
Хүбөө эрьеын шэмгэлэн
Хүдөө талын шэрэнги хунаан.

Зунай үедэ зурагжаан
Зулгы урин үнгээг талам,
Найхан үзэр наанадаан
наруул миний залуу наан.

Залуухан нааны шэмгэлэн
Залиршагий дулаахан наан,
Замайм холы зорилсон
Заянайм нүхэрэй нангин

дурлан.

НАЙДАЛ

Холынгоо харгыда
мордоходоо,
Хүлэгтөө пайдангүй яхабши
даа.

Утэлхийн шэнжэктэй
боловходоо,
Уринэртөө найдангүй
яхабши даа.

Баабайгаа үнэгээд адуунхаа
Барихаа үнанын хүлэг юм,
Энхэргэн зангины наануудаг
Эжийнээм юрөөлтэй үринэр

Николай ШАБАЕВ

ЗАЛААГАЙ ДАБААН ДЭЭРЭ БОДОЛНИ

ХУБААРНА...

Заахаандаа, оройдоол
жэлтэйдээ хэ,
Залаагай габаас габажа,
(Заабаринь бурханай
байгаал бээз)

Захаамин хангайгаа мордоо
нэм.

Үргэн ех тайгын дунга

Үреэлтэй хоёр хүгэшэдэй

Үршил болож тэнжэхэ

Үйлийн хуби байгаал даа.

Дэлхийн захада түбхшиэн

Дэлгэр найхан сэдыхэлтэй

Агуу нангин арагтай

Ами нааная холбоонхойб.

Хабар, сагай элдингэ,

Хормойдоши түрөө нэм.

Үдүн номгон долгиндо

Үлгүүлжэ сэнгээ нэм.

Хоршигидни,
шотагаархиудни,

Хүлисөөрэйтгы намайгаа,

Хүбүүнтэнэй байбашье,

Хубшии шотагайб

гэхэндэм.

Алтан дэлхийн найхан даа,

Алиш шотагын хамаагүй:

Түрэхэн, гаранан

гайдамиши,

Тэнжэн үгэхэн

хангаймиши...

Заахаандаа ногэ баруулжа

габаанан

Залаагайгаа габаанга,

муниөдэр,

Замдаа мордожо гараагадаа,

Заатагүй зогсожо

зальбарнаб.

Найхан Бүряаг гайдымиши

үүдэн болохийн аймагай

Харгы замайн эхингэ

Харуул мэтэ тобойдог.

Найхин хүрдэгээн эрьеелдэн

баруул сэдыхэл түрүүлдэг,

Бурханай тахил энэ бии.

Буяи хэжэ ябагты!

Хориин гайда. Захаамин,

Хамаашьеугүй, аглил даа.

Бүряаг орон шотагтам

Баран сэйтэй юумэл даа.

Ажабайдалай аянда

Алхан габаанан габаами,

Мүнхэ үзээлээр үзэшвэгүүгүү

Мүнөөш боломтор

жаргалтайб.

Залаагайм габаан,

баяртай!

Захааминдаа ошохомни.

Энэ бэшэл, хүлисиг даа,

Эдир ханам, дурамни.

Эжы, абым гуламтаа,

Эгээл эрхим нүхэдни

Баруун зүтгэ, мэдигүй даа,

Баруулхамни, баяртай!

Элдин найхан тоонтомни,

Эрьеен, эрьеен байхалби.

Хүбүүм гэжэ намайгаа,

Хүлеэн, хүлеэн байгаарай.

Владимир
ПАНЖАЛОВ

ДУРДАМ ХЭЭТЭЙ ТООНТОМОНДАЙ

Он жэлнүүдэй урилдаанай
турьеэндэ,
Ошоюн ерээн үймөнэй
табараанда
Орёшье, зурюушье
эрьоулгэлтэй долгинууд

Үзэгдэхэл юм байн даа

амидын жаргалда.

Сэлмэг тэнгэриин сээжэ

дээгүүр

Субад бутараад яагаашье

гоёб.

Засаг түрэмнай һандараад

орбонгооро

Зосоом, сэдыхэлдэм яагаашье

хүндэб.

Шэмэг, гоё дуунуудта

дуу

**ХУРТАГЫН
ДУНДА
ҮҮРГУУЛИИН
УРАН ЗОХЁОЛОЙ
«ҮРГЫХАН»
НЭГЭДЭЛ**

**Марина БАДМАЕВА
НАМАР**

Набша намаа шарлажа,
Наранай элшэ нуларжа,
Хүйтэн наалхин улээжэ,
Хүлеэгдээн намар ерэбэ.
Ургаса тарягаа хуряажа,
Уна горхон хүрэжэ,
Үдэр богони боложо,
Үбэл болохоор забдаба.

**Оюна ОФОНЬКИЕВА
МИНИИ НЮТАГ**

Үндэр гоё хадануудтай,
Үргэн найхан талануудтай,
Үната гол мүрэнүүдтэй,
Уужам буряад нютагни.
Нарата найхан таладаа
Наран шэнги яларнаш,
Инаг миний зүрхэндэ
нара шэнти толорнош.
Хүхэрэн ногоорхон талаараа,
Хабтагай үргэн дайдаараа
Халюран байнаш хододоо,
Түрэл буряад нютагни.

**Баярма ДОРЖИЕВА
ХАБАРАЙ БЭЛЭГ**

Дорионун, нэрионун хабар
сагнай
Дайда, талаа ногооруулан
ерзинхэй
Дулаан орондоо аянай
шубууд
Дууланаар нютагтам
эрзинхэй.
Хабарай эртын бэлэг
Хүхэрэн гоёор ургана.
Хада, майлаар харахада,
Холоо хүхэрэн наалбарна.

ДУРАМНИ

Зүрхэмни халуунаар
бусалжа,
Зүүдэндээ шамаяа харанаб.
Зэмгүй дурамни бусажа,
Зунай үдэшэ шамаяа наананаб.
Харахан хоёр нюдьеш
Харан гэхэдээ баан
дурланаб.
Халуун харасынш шэртэн
Ходол наанаандаа оруулнааб.

**ЭНЭ УДАА «ҮҮРЭЙ СОЛБОНОЙ» НЮУРНУУД ЗАХААМИНАЙ АЙМАГА
ҮҮРАГШАДАЙ ТУРШАЛГАНУУДЛАА СҮМ БУРИДЭБЭ. ҮЛЭГШЭНЭЙ,
ХУРТАГЫН, САНАГЫН, ЕНГОРБОЙН, УТААТЫН, ДАБААТЫН ДУНДА
ҮҮРГУУЛИНУУДАЙ ШАБИНАРАЙ УРАН БҮТЭЭЛНҮҮД ТААНАДАЙ
АНХАРАЛДА.**

Шэмээгүй үдэшэ ходо
Шинингээ шарай харанаб.
Айдар наан соогоо
Шамаяа хүлээн дууданаб.

**Дашима НАМСАРДЕВА
МИНИИ ТАЛА**

Буряад таламни,
Намайгаа харьш.
Эдирхэн наанадам
Намайгаа наныш.
Үргэн байгаали
Ниодэндэм харагдахал.
Сэнхир тэнгэри
Досоомни наандахал.
Үндэр хадануудтая
Мүргэжэл ябахаб.
Тунгалаг мүрэнүүдтээ
Дурлажал ябахаб.

Лиза БАДМАЕВА
Хабтагай мульхэнэй
хайлахада,
Халиба эрье дээгүүр унан.
Хабарай дулаан үдэрэй
боловдо,
Халуун ороиндо бусаба
шубууд.
Харахан хүхэктэр үнгэтэй,
Хүхбүүн ханхинуулна
дуугаа.
Хүхюун шара наранай
гарахада,
Халюран погоорно хүдэе
тала.

**Дарима ДУЛМАЕВА
ХҮЛЭГ МИНИИ
МОРИН**

Хүлэг миний морин дымка
гэжэ нэрэйтэй.
Намайгаа нуулгаад хатарха
шадалтай.
Үндэр миний морин харахан
үнгэтэй,
Набша намаа эдихэн
хабатай.
Ардаг миний морин наалбагар
хүүлтэй,
Нарийхан ута табгай
сагаантай.
Хүлэг миний морин
инсагаалха дуратай.
Номгон хадаа намда
хайратай.

Долгорма ТОГМИТОВА
Миний хөөрхэн саан хүүхэн
Шамтаяа паадаха дуратайб,
Гоё улаахан хасарши,

Хара түхэрээн июдэнши,
Ута сагаан самсаши
Намда гоёор харагдадаг.

Бадма-Даша ДОНДОКОВ

Намар болоходо, загаад
үсөөрнэ,
Горхоной хүрэхэдээ, Зэдэ гол
руу ябанад.
Нютагай зон хилмаануудаа
барин,
Гоё мүрэнэй эрьеэр наанаа
зобон нуунад.

**Нина БАДМАЕВА
МИИСГЭЙ**

Хара үнгэтэй,
Шарахан июдэтэй,
«Мяу» гэхэ дуратай
Минии хеөрхэн миисгэй.
Пүмпэгэрхэн толгойтой,
Пүсэхэрхэн бээтэй,
Намтаяа ябаха дуратай
Найдаха минии Пушок.

**Надя БАДМАЕВА
«ОДО МУШЭХЭН»**

Ялагар одо мүшэхэн,
Яагаад шамтай уулзахаби?
Нанаацам ороходош
Нүүниндээ шамайе харанаб.
Нуутгаад дээшээ харахадам
Баабгайдал адли байнаш,
Баарнаа баабгай,
Шанага эдижэрхё гү?
Угы юм ааб даа,
«Шанага» мүшэхэн яларна.
Би гэртээ орохо гээд,
Дээшээ хараха дурам хүрөө.
Дээшээ харахадам,
Нэгэ одо мүшэхэнэй
Самолёт мэтэ унахада,
Баряд нөөргөн тэнгэридэ
Табиха дурам хүрэбэл.

**Золто ГУРЖАПОВ
ЗҮРХЭГҮЙ БАТА**

Нэгэ айлайхи арбатайхан
Бата хүбүүтэй байгаа. Тэрэнь
эжы, абадаа туналдаггүй,
зүрхэгүй хүбүүн байба ха.
Нэгтээ эжы аба хоёрьинь холо
үбнэ сабшахаяа ошобо.

Бата гансаараа гэртээ үлэбэ.
Батын нүхэдтээ наадахаяа
ошоходонь, тэдэнь сүлөөгүй,
ажалаа хэжэ байбад, Хүбүүнтэй
наадаха хүн угы байба.
Бата дураа гутажа, гэртээ
нөөргөө ошобо. Ерэхэдэнь,
үдэрэй хоол бэлэн бэшэ байжа,
хүбүүн ехээр үлдэнэе
ойлгобо. Яажашье ядахадаа,
өөрөө шүлэ шанажа эдбиэ.
Нүүдэнь, хүүгэдэй өрээгүйдэ,
гэр сохиёо хуу баран хуряажа,
сэблээбэ. Орой болоходо, эжы
абан ерэбэ.

Гэртээ ороходонь, гоё сэбэр
боловдоод байба. Батын ехээр
магтабад. Тэрэ гэхэнээ хойшио
Бата ажалаа бэрхэхүбүүн болоо
бэлэй.

**Эржена ЦЫДЭМПИЛОВА
ХУРТАГА**

Түрэнэн миний Хуртага
Түүхээр баян нютаг лэ.

Уг гарбалайнгаа тоонто
Угаа баян нютаг лэ.
Шэнийисэ таряагаа ургуулдаг
Шуумгай солбон хүбүүд
басагадтай
Адуу малаа элбэгээр үдхэдэг
Ажалша бэрхэ малшадтай.
Түрэл миний Хуртага
Танигдашагүй болоо мүнөө.
Тэбхэр шэнгэ гэрнүүд
Тойроод нубарин бодоо.
Ара үбэрөөр, ой тайгаар баян
Алтан тоонто нютагни.
Алишье сагта ходо
Амгалан байг лэ мүнхэдөө!

Залуу наан –
залитай уел:

Ондоо хүнэй ерэхэдэ,
Одоо шангаар хусадаг,
Харанхы нүни болохом
Хото хорёогоо нахидал

**Аюр ДАМПИЛОВ, 5 класс
БАДМА ТААБАЙД**

Бадма Шойдоковичто
зориулааг
Урда сагта сагаалганай
Урда-Голдо түрөөлтэй
Далахай ню -
тагай Бадма таа
Далан долоотой болоом
Уран гоё шүлэгүүдүүтэй
Урмашан байжай
сээжэлдэй
Ушвэе олон номуудын
Уншаха гэхэн найдалай

ААДАР

Хүхэ тэнгэри харлаад,
Хүүен шангаар сахилаа
Аадар бороон оржо,
Алагдай дайдые унхлаа.
Аадарай ороод болихоо
Алтан наран гараад
Хүхэ тэнгэри сэлмэжэ
Хүхилдэн шубууд ниийдэй

МИНИИ НЮТАГ

Дуратайб нютаигтаа,
Дуратайб хададаа,
Дуратайб хабартай,
Дулаахан үдэрнүүдтэй
Хүйтэн үбэлшье
Хүүдээр нааданаб.
Хадаана шаргаар
Хийдэн ороноб.

**Дусы ДАШЕЕВА, 7 класс
ШАНДАГАН**

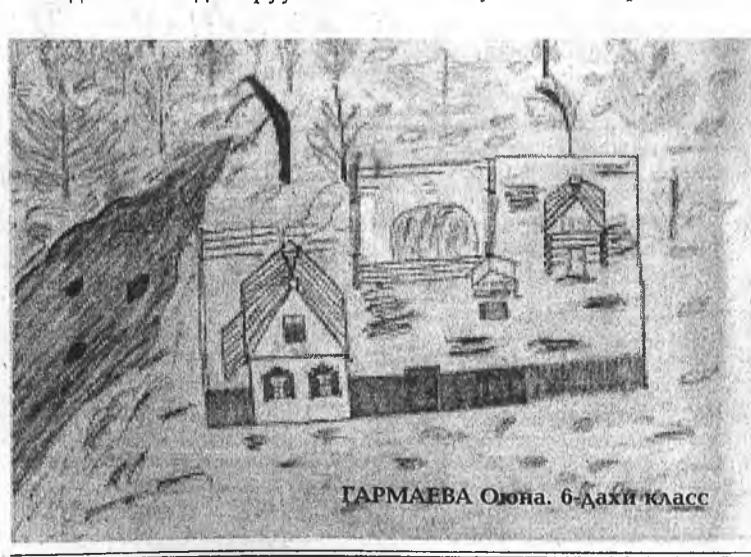
Саб сагаахан шандагай
Сахан соогуур харайдаг.
Сагаан дулаан дэгэлтэй
Сагаан соо хоргодог.
Хөөрхэн заахан шандагай
Хуудаан дээрэ зуранаб.
Хоёр ута шэхьен
Хэмгүй зохиодор тааруулж
Хөөрхэн заахан шандагай
Хабартай боро болодог.
Хилар хоёр нюдэйн
Харан намайе эмнингэ.
(Үлэгшэнэй үүргүүлийн
хурагшадай зурагууд).

ХУРЬГАН

Миний заахан хурьган
Сагаан алаг хурьгамни.
Газаа гарахадаа собхорно,
Маарана, дэбхэрэй, гүйнэ.
Миний заахан хурьган,
Хөөрхэн заахан хурьгамни.
Намдаа ехэ дуратай,
Намдаа ехэ хайратай.

ГҮЛГЭН

Хөөрхэн заахан гүлгэмни
Кнопка гэжэ нэрэйтэй.
Набтар заахан гүлгэмни
Намдаа ехэ дуратай.
Сагаан алаг гүлгэмни
Ходол намдаа эрхэлдэг.
Ноохо багатай гүлгэмни
Намтаяа ехэ наададаг.

ГАРМАЕВА Оюна. 6-дахи класс

Зүрхэ сэдьхэлэй мурнууд,
зүбшэхэ ёнотой зүйлнууд

Рэгзэма ГОНГОРОВА

Енгорбой

АРШААН БУЛАГНИ

Сэнхир хайхан иютагин
Сабэр арюун аршаантай,
Тэйхээ тамираа һэргээжэ,
Түмэн зон амардаг.

Сэлмэг хүхэ майхан

доро

Салгидадаг сэбэр

аршаамнай

Үбдэхэн, зобонон

хүнүүдэй

Үе мусынъ

эмшэлдэг.

Мойноной арюун

хангалаар

Манине утган һалбардаг,

Мүнх ногоон

байгаалинъ

Манай сэдхэхэл

хүлгөөдэг.

Олон зоний

магтаалда

Одооши баян

хүртэхэн,

Шэдитэй суутай

аршаамнай

Шэргэнгүй хэтэдээ

буяялах!

ЦЫРЕНОВ
Цокто. 6-дахи
класс

ТУГУТОВА Баярма.
5-дахи класс

Михаил ДАШЕЕВ

Утаата

ДАШУУДАЙ

Таабайн заахан Дашуудай
Барилгашан болохо хүснэгтэй,
Холтоно зомгоол сугуулаад,
Хашаа барiba ябууда.
Элхэн дээрэ гэрхэниие
Эльбэн байжаа бодхообо,
Гансал тэрэ сонхи
Гаргажаа ядаад эсэшэбэ.
Хажуудаиль нууцан миисгэй
Халба нүрөөд гүйшэбэ,
Хотош Яангтар нохой
Хайллан хараад үлэшэбэ.
Одоо томо болоходоо
Ордон байшан барихал.
Нургуули дүүргээд саашадаа
Нургатай иижнен болохол.

Елена БУДАЕВА.

Утаата

ШУБУУХАЙ

Шубуу, шубуу шубуухай,
Шуран солбон шубуухай.
Сопхо дээгүүр пиидэнхэй,
Шэн дуугаа татахай.
Дээшээ дэбин тэгүүлжэ,
Дүүлин, пиидэн хөөрнэш!
Агаар эсхин пиидэхэй,
Аятай дуугаа дууланаа.
Хөөрхэй хайхан цубуухай.
Хөөрэн агаарта дэгдэнэл.
Хүйтэй аялаа татахай,
Хүхюн ябахын үреэнэл.

САНАН

Санан газаа айхабтар -
Алтан дэлхэй гайхалтай,
Жаахан хүүгэд баяртай,
Жабар үбгэн сухалтай.
Санан оробо сагааран,
Баян галаар ягааран.
Газаа газар хүрэбэ,
Арбагар санан унаба.

ЭРБЭХЭЙ

Эрбэхэй эрбэлзээ,
Үнгүйн сэсэг шэмгэлээ.
Ялагархан үнгөөрөө
Тала дайдаа гоёого.
Эрбэхэйн сэсэгтэ нуухада,
Барихаяа гэтэхээр ерэнэб.
«Барюулхагүйб», - гэхэндэл
Саашаа пиидэн арилшанал.

Эрбэхэй, байжандашни
хүхинэб,
Гоёшооноб, гоёоноб
шамайгаа.
Сэсэгтэ жаргал асараалши
Байгаалин шэмгэр бэхэхэй!

Манай хөөрэлдөөн

СОЁЛОЙ ГУЛАМТЫН

СОГТОЙ АЖАЛ

Захааминай аймагай
библиотекэнуудэй ажал
хэрэгзэр һонирхожо, соёлы
эдэ эмхи зургаануудай
нэгэдээлэе даагша Р.Р.
ДАШИЕВАДА хэдэн
асуудалтайгаар хангадабаги.

- Раиса Ринчиновна, танай
хүтэлбэрилдэг нэгэдэлдэх хэдэ
библиотекэ тоологдонооб?
Гүрэнэй олонийтын болон
нургуулинуудай удаа
библиотекэнүүдэй нэгэдэхэн
нэгэдхэгдэхэн тухай дуулаа
нэм. Энэхүү хэр аша туhatай
байгааб?

- Зүб даа. Нургуулинуудай
программа хубилжа, шэнэ
(инновационно) эрдэм мэдэсэ,
мэдээсэл яаха аргагүй хэрэгтэй
боловд, олонийтын
библиотекэдэхандадаг нэн. Энэ
ушараар, мүн уншагшадын бури
аша үрэтийгээр хангагын,
номой сангын гүйсэд
хэрэглэгүүн шалтагаар хоёр
министерствэнуудэй мэдэлэй
библиотекэнүүд нэгэдэхэн юм.
Мүнөөдөө аймагтаа 27
библиотекэ хүдэлнэ.
Нэгэдэхэнэй нүүлээр ехэхэн
ажал хэгдээ. Хүүгэдэе,
эдиршүүлэе ном хэрэглэжэ,
уншажа нургаха талаар
Закаменск хотын 2-дохи
нургуулиин, аймагай түбэй
хүүгэдэй библиотекын,
Михайловкын, Баянголий,
Бортын библиотекарьнүүд аша
үрэтийгээр ажаллана,- гээд
нанагдана.

- Тиймэхээ мүнөө үедэ
библиотекын бэлүүлдэг үүргэ
нүүен бури дээшэлээ гээш
гү?

- Мүнөөнэй библиотекэ нэн
түрүүн эрдэм нуралсалын
мэдээсэлэй талаар хангана,
гадна соёлы түб болонхой.
Нүүлэй сагта муниципальна
мэдээсэлэй түбэй үүргэ
аүүргэнэ. Өөхөн эдэхэн
зургаануудай байгуулагдажа
байгаа үедэ муниципальна
хүтэлбэрийн, хуули ёноной,
олзын хэрэг эрхилэгүүн талаар
мэдээсэлнүүд аймагай түбэй
библиотекэдэ орожно,
неөсэлэгдэнэ ха юм.

- Шэнэ саг шэнэ онол
аргануудые ажалдаа ёнотой...

- Тийм дaa. Библиотеки
зарим түхэлэй хангагын
түлөөнээ болгообди. Хизаар
орондоо, ёх заншал шэнжэлгүүн
ажалаа олон шэгэлээр
ябуулнабди. Жэшээнь, 1994
ондоо жэл бури гэр бүлэнүүдэй
дууда «Гуламтын дэргэдэ» гэхэн
конкурс эмхидхэнэбди. «Уран
Дүшэ» нэгэдэлэй гэшүүдэй

нигга харилсаатайбди, уулзалаа,
поэзийн үдэшэ нэгэтэ бэшэ
үнгэрэе нэмди. Мүнөө түбэй
библиотекэ «Уран Дүшэн» 30
жэлэй ойдо, мүн Цыбикжап
Найдановай 70 наанай ойдо
зориулагдана иомуудай болон
зургуудай выставко хүдэлнэ.
Мэлс Самбуевай дурсахаалта
үдэшэнүүд библиотекэ бүхэндэ
үнгэрэе. Эдиршүүлэй дунда
«Брейн-ринг» наада 1992 ондоо
абан жэл бури эмхидхэдэг
болонхойбди. Саашадаашье
олон түсэбүүтэйбди.

- Нийнтаа даа, Раиса
Ринчиновна. Шэлэхэн
мэргэжэлдээ үнэн сэхэ, дуратай
хэрэгтэй бүхын наналаа табиж
ажалладаг аймагай
библиотекарьнүүдтэ амжалта,
гэр бүлэдэн зол жаргал
хүсэнэб.

Туяна САМБЯЛОВА
хөорэлдэб.
ЗУРАГ ДЭЭРЭ: түбэй
библиотекын колектив.
Галина ЗАНАЕВАГАЙ фото.

ЗОНОЙ ТУЛӨӨ, ЗОЛОЙ ТУЛӨӨ...

Зонтой уулзаха арга олгодог байжанай түлөө нэгэтэ шэлэхэн журналистын мэргэжэлдээ
дуратай хаб. Усгэлдэр энэ хүн тухай юушье мэдээ, дуулаагүй байтараа, мүнөодэр уулзажа,
танилсажа, хөөрэлдэжэ байна ха юмби. Тийгэж энэ хүнэй ажал хэрэгүүд, нанал хүсэнүүд,
бүхын наханин намда мэдээжэ болохоо гадна, бури дутээр үзгэдэнэл. Аймагай захиргаанай
хэрэгүүдээ эрхилэгшэ В.Ц.Хайдаповатай танилсахадаа эгэл иимэ бодолнуудта автая нэм.

Олон жэл соо багшалнан. Вера
Цыреновна 1994 ондо шэнэ
сагайамисхалаар гэхэгүү, миний
нанахадаа, бурханай
табисуураар, Улэнтэ
нютагайнгаа захиргаанай
зайнан болоо. Бага нууринуудай
нээн Улэнтэдэ тэрэ үеэр 74
урхэй айл тоологодог, 243 хүн
ажаануудаг бэлэй.

- Тэрэл жэлэй декабрь соо
Улэнтэдэний хүдээ ажажын
министр Анатолий Михайлович
Шевченко ерэбэ. Миний
мэдэхэнэр, ийм үндэртушаалта
ноён түрүүшүүхийн
нүүрийнадаа тайвадаа
бэлэдэлгээ. 28 үдэр соо
баянад байтарын, тарилгын
халуун хана эхилшоо. Урагшаа
нанаатай үлэнтэдэй
спортуудай зосоохи ажалын хээ,
дуулаа оруулаа. Тийгэж майн
28-да спортуудай шэнэ байшан
иээгдэбэ.

- Ерхэ нийр болоо нэн даа!
Нютагай хийнхэе зон

баярыемнай хубаалдаа.
Социально-хуралсалай
комплекс Улэнтэйнай
хүгэлэлтэдэх хүсэтий түлхис
боловко үгээ нэн. 1998 ондо бага
нууринуудай дунда спортын
зүйлийдээр аймаг соогоотуруу
нуури эзээбди. Тэрэл жэлэдэ
нютагайнай эдиршүүл
спортивна бүхын мүрсөөнүүдтэ
түрүүлжэ гарцаа бишүү. Байгаша
намар хуралсалай жэлэдэ
бэлдэлгүүн талаар үлэнтэйнхид
мүнэлдээр сэгнэлтэдэх хүртээ,
- гээд Вера Цыреновна
нютагайхайнгаа түлөө
омогорхон хөөрэнэ.

Ерээдүйн бата бэхжүүлэх
нуури табигшадай иэгэн,
бэлгитэй хүтэлбэрилэгшэ, табан
хүүгэдэй эхэ Вера Цыреновна
Хайдаповада ажалдань амжалта,
зол жаргал хүсэнэбди!
Туяна САМБЯЛОВА.

найжаруулха зорил-
готойгоор 1959 ондо манай
комбинат эмхижхэгдүүн
түүхэмтэй. Зэдын,
Захааминий аймагуудай
гүрэндээ тушаагдахаа мал
манай комбинааста

хаража мэдэжэ абаан юумээс
үншагшадтаяа хөөрэжэ үзээ.

Нэн түрүүн мяхан шүрбээ нэ яланхайын илгагдааг, тусхай бак руу хэргэжээ хэршэгдэнэ. Хэршэгдэхэн мяхан тусхай камера (тэндээнь яналаа

«hЭРГЭЭН ХҮГЖӨӨХЫН ТУЛА hЭШХЭЛЭЭРЭЭ ХУДЭЛХЭБДИ»

Нээмэл түхэлэй акционернэ «Захааминай агропромкомбинат» бүлгэм өөрын онсо түүхэтгэшье, ажалша бүхэрэг хүнүүдээрээ аймаг соогоо нилээд мэдээжэ ажалша колективуүдэй нэгэн юм. Дэлгүүрэй харилсаануудай шерүүхэн шэнжэнүүдтэ нилээд дэншүүлжэ сохиоулбашье, ажал хэрэгүүдээ холын харааттайгаар эмхиижхэжэ, эдээ хоолой эрхим шанартай зүйлнүүдые бүтээжэ шадабал, ажамигарха аргатай гээд ойлгонон энэ ажалша колектив сагай эршилтээр үйлэсбэрэз эмхиижхэнэ гэхэдэ, алдуу болохогүй юм.

Налан һангаралгын үе
үүсэрөө. Нэгээ орожо, һамаржка
алдаанаа һөргөхэд болонхой. Шэрийн амисхалай шинжье
бодото байдал дээрээ үзэхэн
хүнүүдийн ажалаасаа
ондоо хоногийн хангасаг болохон
гээшэ. Нүүлэй үедээ нэмэг
түхэлэй акционерийн
«Захааминай агропром-
комбинат» бүлгэмдэг наийн
тээвэр хувилалтнууд болож
эхилнэхэй. Тус бүлгэмийн
директорын эзэбхи үүсклэлтэй,
хараалнааа бэлүүлэхгүй доөш
һанаагаа амардагтуү урагшасаа
ургид һанаатай Цырен
Цыренович Цыренов
томилогдою юм. Хувьгүйтэйхэн
эн үедээ хүчлэхээ болшиноён
Захааминай мянганай комбинат
тохиолийн завод хоёрье
нэгтгэдүүлхээ талаар Цырен
Цыреновын түрүүшнэгээ
үүсрөө эмхигжхэн ажалаийн
үрэ дүүшүүдээ эли бодоор үзэгдэж
эхилбэ.

Байгша оной эхеэр республикийнай Президент Леонид Потапов хүрэш Монгол орон албанай хэрэгээр ошохогдоо, энэ гүрэнэй ажлынүүдэй мал Буряадта асаржа бүйлүүлхэ талаар холын хараатай хэлсээ баталсан юм. Энэ хэлсээе бодото дээрчнэ бэлүүжэ талаар республикийн Арадай Хуралдаа, Правительстваа, мунд аймагай өөхнэдийн хүтэлбэрийн захиргааны толгойлогшо Владимир Бугажапович Соктоев Монголой мал Захаамин руу оруулха хүдээмжрийн сагтань эхилж талаар ехэ ажал явуулаа. Мунд аймагай ветеринарна станциие даатгаа Борис Лопсонович Молосоев гүрэнэй хилэ шадар мал тушаан аваха пункктые эмхигдхэхэ, хинажа талаар ехэ хүдээмжри явуулаа гээд онцололтой. В.Р.Филипповэй нэрэмжээтийн Буряадыг гүрэнэй худөөт ажажын багасгийн багшаниар профессор В.Ц.Цыдынов түрүүтэй мал тушаан аваха хэрэгтэй дээдийн хэмжээнэг унгэртээн.

Нээмэл түхэлгий акционернэ⁹ «Захааминай агропромкомбинаат» бүлгэмэй директор Цырен Цыренови читэй уулзажа, ажал тухайгаа тобшохноор хөөрэжээ угхжьеши гүйбабыг.

хөөрэж үзгүүснэ гүйбабы.
- Орлогосото хэрэгүүдээрээ
орон соогоо сурхажан Зээл
комбинагай хүдэлмэришэдьс
эзэс хоолоор хангалгые

хүйтэхэн) оруулагдажа, 72 часай туршада «эдээшэнэ». Удаань машина тахагта өржэ, мялан одоол колбаса болохо гэж түхээрэгдэнэ. Түрүүн наатиин нитригээр мялан «габналагдааг», нүүлээрн тусхай шприц соогуур гаража гадарлагдана. Тэрэй нүүлээр «П-5 ФКП» гэхэн машинаар гаргагдааг, мялан ёнотой колбаса боловсог байна. Удаань бэлэн колбаса хүйтэн уянай соо хэзгэн хүргэгдэнэ. Тэрэй нүүлээр колбаса одоол худалдаа наимаанаа оруулагдагар.

ЗАХААМИНДАЙ АГРОПРОМКОМБИНАТАЙ
СОРТЫН КОЛБАСА УЛААН-ҮДЭЙНД
СЕРТИФИКАТЫН НАМЧАЛГАЧАА

Гэхээгүй шинсхэгээгүй, асуудалын олон. Хүчинчлэлийн хамтаар орёо

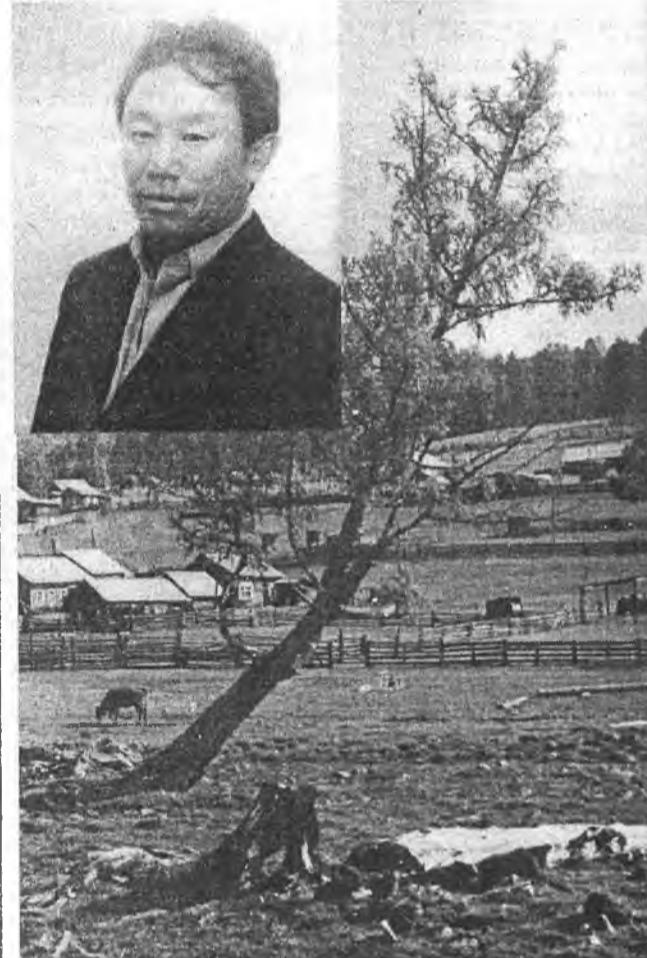
- Үйлээдбэрийн оньжийн түхээрэлгэнүүд хуушан, үчинэй шигийнхээр болонхой. Буряад Республикин социально-экономическая хужгалтын федеральная программа дотор манай мясокомбинатта 56 миллион түхэриг харалагданхай аа, тэрэнэ мүүсийн болотор угтажигүй, - гээд Цырен Цыренович Цыренов хээв бэлгэй.

хүртэхьши уүн, холын эр хүдэлхэл Иимэ арга түүсэй бий. Эх шударгы шэг манга нэй дундажий мастер Замбалова, ришиг Ольга жонимасва, олон бусад манга 42 хүн эжжих тулалжэ, зоной тайжаруулхаа түүнчлийн

Захааминай мясокомбинатийн колектив эзбих үүсчээс алдсангүй, энэлтийн аргаарын худэлжээ байгаа наа, хэзээ нэгтгээс үйлэгдбэршинаа зүйлнүүдэс бүхын республика хөрөлгээдэг болохо бээс гэжээ нийдэй.

Д.ХУБИТУЕВ,
Б-М.БАЛДАНОВ.

«ДУЛААХАН ГУЛАМТАЯА БАДАРУУЛ ДУУНАЙМ АЯЛГА БҮРГЭМНИЙ...

Залгаа хүбшэтгэй Захааминай аймагай ажакхыннуудай ажалаа субарга мургуулигүүдай нурагшад болон багшанартай, «Буряад» зүйлийн сонинойнгоо үнэн сэхэ уншагшадтай хани халуун уулзалганурагшын хэрүү үнгэрэгжэ, аяа замай хододошье аяшарангүй, харин хүсээ наадаа эрхийн нэмээн бидэх һөөрөө бусаха замдаа Бүргэ тосхондо оршиж, оёхо зэргүү хүдөө ажакхын үйлэдбэрийн «Баялаг» кооперативай ажалаа. Зүгөөр хани эндэхийн нургуулиин түлөөлэгшэдтэй уулзабади. Захаамин ханоо, гэрээнд алишье тосхондо хүрэжэ срэхэдмийн, ипотаг зонойн шэг шарай, замдаа газар сэлмэг, бүтээхэн ажалайнгаа дүнгүүдээр сэдыхэлээ ханангийн ханахаа, төрөл Мүн үндэр нахатаныаа эхилээд, нургуулиин үхижүүдэйшье сэргээхилх, нүүц бодолнууд урданайхи мэтэ амгаланаар мандаа үзэгдөө. Энэ удаашаа хэхэ, газар бидэх имээ оршондо «Баялаг» кооперативай таряашад бий, һэндэхэд механизаториуудтай, эндэхийн нургуулиин багшанартай уулзажаа, модоо үнгэрэгжэ, саашанхи хараа зорилгонуудаа хөөрэлдэхэдээ ажээ, тэнийн полевой станда сугларагшад сэхэн анхаралтайгаар шагнаан, широй худалдаа өөхнэдэйнгөө тодо ажаглалтагнуудые хэхэн байна. Уншагшадаа сээртэй уулзалга бүхэндэ, хүдөөдэ боложо байсан үйлээ хэрэгүүдээр дасандуусаа үсөөнөөр бэшэгдэнэ гээд заанан байх юм. Энэ удаашье мандаа дутагдаалыемийн хэлэжэе үгөө.

Нютагтаа болонои нонирхолтой мэдээсэлнүүдье сонинийгэй 3-А
редакцида бэшгээр эльгээжэй байгаа хаатнай, заатагүй толынин 16).
байханаа элирхэйлээбди. Мүнөө үедэ хүн бүхэн шахуудундаа, Махави
эрдэмтэй болонхой гээши. Ушар яимэнээ түрүү хүнүүдэй эр.Дасануу
амжалтангууд, шотагайнгаа түүхэ, домогууд тухай бэшгэжэ бай болохо.
«Буряад үнэнэө», «Дүхэргиргөө» бүришье уншасатай болгохотгын бишэн, 2
нанамжыемнай уулзалгануудта хабаадагшад иэгэ наналтайг нуудаа
дэмжжээн байха юм. Хүндэтэ уншагшад, манда олоор бэшгээчидэа, мург

«Баямг» кооператив түрүүлэгшээ Василий Санжисович Тогмын мургээ бүтэц боллоо. Бүргэн дундаа нийтийн директор Валерий Цырендоржин ийлэх, наанчиллах, амьтадалдаа хүдэлмэршилжүүлхээ хийжээ.

хэрэгүүд тухай хожом тодорхойгоор хөөрөхэбди.

«Буряад үнэнэй» үдэрнүүдэс Захаамицаа үнгэргэх хэрэгшээний эхийндаа хүндэттэйдээ хүлээн авсан, бүхын уулзалгануудыемийн үнээдээ хэмжээндээ үнгэргэхэн аймагай өөхнэдээ хүтэлбэрийн захиргааны толгойлогшо Владимир Будажапович Соктоевто, толгойлогшо орлогшо Ирина Сергеевна Даниловада, соёлын таңагые дааны Валерий Дондокович Халзановтаа, эрдэм нуралсалай управление

начальник Владимир Михайлович Бадмаевта, эмхицдэлэй таван шинэ хүчинч эсчхээ, эзэлхэ, хэрэгүүдтэй бүтэмжэтэй, дэмжэлрээтий байг гээд хүсэнбид. **Далай ХУБИТ** ДЭЭШНЭЭСНЭХЭЛЭЛ

ЗУРАГ ДЭЭРЭ: Бүргэ нуурин; Нютагай гул
B.C. Тогмитсов.
Галина ЗАНАЕВАГАЙ фото.

номодхороо, загаана бариха, агила, нубаг малтаха, дайсанние дарааха, хүнэй шуна ханаха, төөнэхэ, уйлаха, гасалха, нүни ябаха, хюмхя абааха, хутага хурсадаха мэтын үйлэнүүдэс муу.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, наан ута болохо.

XVII ЖАРАНАЙ ШАРАГШАН ШОРОЙ ТУУЛАЙ ЖЭЛ

ҮБЭЛЭЙ ЭХИН ХҮХЭГШЭН ГАХАЙ НАРАА

Бүрхад литэ	7	8	9	10	11	12	13
Голын литэ	15	16	17	18	19	20	21
Гарагай Нэрээ Үдэр	Дадаа Нараа понед.	Мягмар Марс Вторник	Жагдаа Меркури среда	Лурбээ Юпитер четверг	Баасан Салдан пятница	Бимба Сатурн суббота	Нима Наран воскр.
Үнэз Үдэр	сагаагшан хонин	хара бишэн	харагшан тажяа	хүхэ нохой	хүхэгшэн гахай	улаан хулгана	улаагшан үхэр
Мэнээ	3 хүхэ	2 хара	1 сагаан	9 улаан	8 сагаан	7 улаан	6 сагаан
Ичүүдал	огторгой	унаан	уула	модон	хии	гал	шорой

Гарагай 2-то шэнын 7
(ноябрин 15).

Харагшан хонин, 3 хүхэ огторгойдо нуудалтай даажишии дүбжэртэй, гарагай онсогийн хайт үдэр, шаа мургэхэ, лусууд эм найруулха, бисалгал түрэм унишуулха, ехэ бараалхаха, гэррих, нэльбэхэ, гэрэй табиха, шэнэ газартга гэр субарга мэтын мургэл «Буряад» зүйлийн бүтээхэ, и уулзалган гаргын хэрэг үйлэдэхэ, гарин хүсээ наадаа эрхилхэ, хубсаа схондо оршиох зэргын үйлэнүүдэс зайд ажалшаа. Зүгөөр хани харилсаа ахаамин хархаха, гэрхээ хэрэглээль шэгшараха, замдаа гараха, хүнэй эханангийн ханаха, төөнэхэ, үвшэ үдэйшийн сэдээхилхэ, нүүхэ, худалдаа дое. Энэ үдэр хэхэ, газар гэмтэхээ гаряашад бэхжэ, и, абанаа аартай уулзалаа, модо сабшаха, гэрэлдэхэрдэхэ, тэнгэри тахиха, шагнаан, широй хүдэлгэхэ мэтын Ушигашаа сэргэтий. Бэри тухай хэрэгүүд таардасанда хацааха гэнэ. аашье мандуулж хүнэй үнэ абаа haas, и эмсэл болохо.

Гарагай 3-да шэнын 8 (ноябрин 16). Дүйсэн үдэр. Ахуудундаа, Махагалын, Дарааны хүнүүдээс бэшэж байсан, 2 хара мэнгийн, иуудалтай үдэр. олоор бэшэж, мургэл шүтээнэй ийншүүдээ мургэхэ, тахил мургэл шүтээнэй ийншүүдээ бүтээхэ, тэдэниие тойгоор хөөрчилхэ, наан утадхалын хүдэлмэрийн шуулха, амгалан байдалай болохо.

Хүхэ нохой, 9 улаан мэнгийн, иуудалтай үдэр. Бурхандаа мургэхэ, бурхан, тэнгэри тахиха, зальбарха, бисалгал хэхэ, хэшэг дуудаха, даллага абааха, үзүү буян үйлэдэхэ, номой үйлэх эхилхэ, гүйсөөхэ, дэгэл хубсаа эсхэхэ, үмдэхэ, гал гуламта үүсчэхэ, шэмэгзүүдэхэлзүүхэ, гэрэй нуури табиха, шэнэ гэр бариха, уранай ажалдаа нуураха, балин шатааха, агилаа, тарраг бэрихэ, айраг халааха, дасан (дуган), мургэл шүтээнэй бусад зүйлийн бодхоох мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 5-да шэнын 10 (ноябрин 18). Бадма-Самбаавын үдэр.

Хүхэ нохой, 9 улаан мэнгийн, иуудалтай үдэр. Бурхандаа мургэхэ, бурхан, тэнгэри тахиха, зальбарха, бисалгал хэхэ, хэшэг дуудаха, даллага абааха, үзүү буян үйлэдэхэ, номой үйлэх эхилхэ, гүйсөөхэ, дэгэл хубсаа эсхэхэ, үмдэхэ, гал гуламта үүсчэхэ, шэмэгзүүдэхэлзүүхэ, гэрэй нуури табиха, шэнэ гэр бариха, уранай ажалдаа нуураха, балин шатааха, агилаа, тарраг бэрихэ, айраг халааха, дасан (дуган), мургэл шүтээнэй бусад зүйлийн бодхоох мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха, сангарил хураха, маани сахиха, хэшэг дуудаха, даллага абааха, эм найруулха, үзүү буян үйлэдэхэ, нутгэлэе намашалха, аршаанаар угааха, нүүхэ, замдаа гараха, сэргэ бурхан арамнайлха, ада шүдхэр, наад тодхор, эльбэ дарааха мэтын үйлэнүүдээ тэбшэхээр.

Энэ үдэр хүнэй үнэ абаа haas, и ушиг хүрэхэ.

Гарагай 1-да шэнын 13 (ноябрин 21).

Улаагшан үхэр, 6 сагаан мэнгийн, широйдо иуудалтай үдэр. Бурхан тахиха, сакиоуса, тэнгэри, лусууд тахиха

Нанааг, дурсааг узэхэдээ

ХАДЫН ХАРГЫНУУД

I

Улаан-Үдэ хотоо гаранан дардам харгы Гусиноозерск хотын баруун урдахи дабааннаа налаатадаг. Тэрэнэй зүүн гар талын бариж ашобол, Хяагта хото, баруун талын барibal, уданшье гүй Тамчын талаар, Сэлэн-Дүүмээр үнгэрөөд, Сэлэнгэ, Зэдын аймагуудай бэлшэр болохо. Нарнатын дабаа дабажа, Борьёгий хоймороор ухаа гүбээнүүдье бүтээрэн табиуулнаар, Ториин тала, нутаар гаража, наранай нилээд тонгойлон хойно аянай автобус Капитанка гэж хутэл нүрийн, хурдан ябадалаа замхаадаг бэлэй.

Улаан-Үдэхөө эртэлжэ Захаамин зорионон аянай зон Ивалга, Сэлэнгэ, Зэдэ болон Ториин дуулим дайдаар дүрбэн зуу шахуу модон соо нунаан асфальт харгын арюунда үлгүдүүлэн зали абаанаар, Капитанкын үгсэжэ, удаан хүсэлнэн автобусийнгоо хүнхинеөп, дондоороондо дам дамаа нэргэжэ: «Хадымнай харгынууд эхилбэ даа», - гэлсэгшэ бэлэй.

Ториоо сааша Алцаг, Армаг нютагуудын дадалжа, Зэдын гол хүрээтэр нунаан нилээд үндэр хутэл дабаан юм даа, Капитанка. Тэрэнэй саада, баруун ташалан богонишийн хаа, эгсэ, наада зүүн хажууль налуу, ута нугалаа харгытайшийн хаа, нилээдгүйхэн мори унаа зовоодог хаабза. Тэрэнэй

Капитанкаа Закаменск хото хүрэхин тула зуу гаран мөдөн соо Бага-Хайцагай, Ехэ Хайцагай, Марасын, Ухэриин, Хуртагын, Хамниин дэбэануудые, Халзанай эгсэ тэбсэгэй табсан харгы дабажа, Ехэ-Сахирхаа саашаа гүрбан эгсэ Юхтэ - хутэлнуудые ташаан «могой» харгыгаар гарагдагша нэн.

Зэдын голийн хойто бэээр дам саашаа Дүтэлүүрээр гараад, Захаамины дээдээ захын Санага, Утаата, Дабаата (Далахай) нютагуудта хүрэхин тула Шара-АЗарын, Хужарай, Енгорбайн, Тарбагатайн, Ташаашын эридшье, налуушье дабаанууд дабагдахаа байха. Харин Баян-Гол, Мэлэ, Борт, Сагаан-Морин нютагууд руу зорёо хаа, Сахирай, Баян-Голой үндэр, утасьнай дабаан шэлэнүүдээр ташажа ошонон харгы урдатны хүбшний оёороор нутаар нунаан байха.

Хүмэг ехэ хүбшөөр нэмэрэстэй Захаамины хада уулын харгынууд жэлэй дүрбэн сагта харуунаа ехтэй гээшэ. Үбоий сагта саанынхээр орож, хадын харгынууд олоороо нубариан ашаанай машинануудай мөөрхөө елүүр доши, ондоли болон жэлэгдэдэг. Тиймээ үгсүүр, уруудуу харгы бэрхшээлтэй, аюултай болохо. Арба гаран жэлэй саана Захаамин хангайн хорёод нютагуудта түбхинэхэн найман томо совхоз болоод домог суута

Зэдын комбинадай, Закаменск хотын автотранспортна предприятиин хамтадаа хэдэн зуугаад янза бүриин автомашинуудаа үдэр бүри түмэр замай Зэдэ станциаа, Улаан-Үдэ хотоо, мүн бусад

тээхээшье арадай ажажын элдэб ашаануудые, тухеэрэлгэнүүдье, тонодохо, түрхихэ материалнуудые хада уулын хүшэр харгыгаар өөдэхөөрөө, үдэр, нүнгүй зөөжэ байгаша нэн. Тэдэнэй харгы замуудай наадгүй байхын тула Закаменск хотоо байдаг харгы барилгын 2-дохи захиргаан ехэ хэмжээнэй ажал таалгаряягүй хэжэ байгаша бэлэй. Захаамины харгын хүдэлмэришэд Закаменскын Зэдэ станци хүрэтири 250 мөдөнөн автомобильна харгын арюун байлгаха зорилгоёо жэншэдгүй бэлүүлжэ байдаг нэн.

Тэдэнэр, жэшээхэдэ, 60 гаран онуудлаа 80-аад онууд хүрэтиэр Захаамины дабаадабашануудые дамжаны харгынуудые гол газараар буулгажа, олон эгсэ годиролготой, аюултай эрид тэбсэг, шулуун хада хабсагайнуудые тэнэлжэ, харгынуудые сэхэрүүлжэ ехэ ажал ябуулаа нэн. Тийгэж эндэхэлэгдэхэн Капитанка дабаанай үгсүүр харгы доогуур, үбэр ташалангаарын шэнээр гаргагдажа, тэрэ багай зам хорёод мөндоор хороогдожа, аян харгы алмагдаа бэлэй. Тэрэшээн Үлэгшэн нютагай наада хажууда, Ехэ-Хайцагай, Бага-Хайцагай орёо годируу аюултай харгынууд сэхэлэгдэжэ дардам болохор үшинэй.

Булат ЖАНЧИПОВ.
(Түгэсхэлын хожом тарааха).

Хайрата нүхэр
Александра Мужановна
ДАМДИНОВАГАЙ

наа бааран ушараар Буряад Республикин Президент, Правительство Буряадай арадай поэт Н.Г. Дамдиновту гүнзэгшэ шаналалаа мэдүүлн.

Хайрата нүхэр
Владимир Михайлович
АЛЬЦМАНАЙ

наа бааран ушараар Буряад Республикин Президент, Правительство, Буряад Республикин Промышленнигүүдий болон олзын хэрэг эрхилэгшээдэй холбооной президент, пээмэл түхээлжийн акционерээ «Нарийн сомбийн мануфактур» бүлгээмэй генералын директор К.П. Альцмана гүнзэгшэ шаналал гашуудалаа мэдүүлн.

Эмхидхэн байгуулагшад - Буряад Республикин Президент, Арадай Хурал болон Правительство

Ахамад редактор А.Л.АНГАРХАЕВ.

РЕДАКЦИОННО КОЛЛЕГИ: Б.-М.Ж. БАЛДАНОВ (ахамад редакторай орлогшо), Г.Х.ДАШЕЕВА (ахамад редакторай орлогшо), Б.-В.ГЫНДЫНЦЫРЕНОВ (харюусалгата секретарь), Е. К. ХАНХАЛАЕВ (Буряад Республикин Правительство), Б.Ц.СЕМЁНОВ (Буряад Республикин Арадай Хурал), таагуудын дээдэлтэй, Д.Ш.ХУБИТУЕВ, Л.Л.Н.ГЕРГЕНОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, С.Д.БУДАЕВ, А.Д.ТАПХАЕВ, Д.Д.АНГАЕВ (ахамад редакторай орлогшо), Н.Д.НАМСАРАЕВ, В.И.ПИНТАЕВ (хэвлээлдэй директор).

Редакции телефонууд: ахамад редакторай - 21-50-96, приёмнын - 21-54-54, ахамад редакторай орлогшо - 21-50-52, таагуудын дээдэлтэй, Г.Х.ДАШЕЕВА (ахамад редакторай орлогшо), Б.-М.Ж. БАЛДАНОВ (ахамад редакторай орлогшо), Б.Ц.СЕМЁНОВ (Буряад Республикин Арадай Хурал), таагуудын дээдэлтэй, Д.Ш.ХУБИТУЕВ, Л.Л.Н.ГЕРГЕНОВ, Т.В.САМБЯЛОВА, С.Д.БУДАЕВ, А.Д.ТАПХАЕВ, Д.Д.АНГАЕВ (ахамад редакторай орлогшо), Н.Д.НАМСАРАЕВ, В.И.ПИНТАЕВ (хэвлээлдэй директор).

Тоонуудай, бодото баримтануудай, хүнэй, нютагай изрэнүүдий бэшлэгий хазагайруулан ушарта авториудын харюусалгатай. Редакции нанамжа авторийхтай адли бэшэ байжна магад. Түлбэртэй материалнууд.

Маний адрес:

670000, Улаан-Үдэ хото, Каландаршивлийн үйлсэ, 23, "Буряад.үнэн" газетын редакци. E-mail: unen@burnet.ru.

Газетэ хэблэлзий 5

хуудаан хэмжээтэй. Индекс 73877. Хамтын хэхэг 18.500. Хэблэлдэ тушаагданаа саг 17.00.

"Республиканска типографи" гэрэн

АО-до газетэ 8000 хэхэгээр хэблэгдээ. Директорэйн телефон: 21-40-45. Б-0165-дахи номертойгоор бүридхээлэй ажилхай. Заказ № 8593.

ТАНИЛСАГТЫ: ОЮУНА ГОМОБОЕВ

1967 ондо Закаменск хотоо түрээн Оюуна 2-дохи дундаа нургуули дүүргээнэйнээ удаа Улаан-Үдэ хүгжэмэй училишидаа нууц.

Владивостокийн ижилстийн институтдаа табан жээ соо хүгжэмэй теориин талаар мэргэжэлтэй болохо, 1991 ондо дүүргэбээ. Закаменскын ижилстийн нургуулидаа 8-дахи жээлээ худэлхын хажуугаар нютагийнгаа поездүүдийн шүлэгүүдэгэ хүгжэм бэшэдэг. Бадма Шойдковой 10 гаран шулэгтэяа зохёогоо.

Угэнь Бадма Шойдковой Хүгжэмэйн Оюуна Гомбоев

АДУУШАНДАЙ ХҮСЭЛ

Сагаан хайхан хүсэлни
Сарьдаг дээгүүр зүдхэнэ,
Малан халзан хабшада
Нүргэдэд адуум тоогтоно.

Дабталга: Энэ наанайм хүсэл
Инаг дуранайм одон лэ,

Эрэ бэеым шадал Илдам инагай
бэлэг лэ.

Залуу зайдан наанами

Зэрлиг дайдаар үнгэриэ,

Жороо эмниг хүлэгни

Тураг хараад турьяна.

Сэлмэг зунаай үзэр
Сэсэг түүгээл Долгор
Сахирай талын дангийн
Сарюухан, ариуухан
Долгор

Дуулим талын булжамуу

Дууша, хатарша Долгор

Дура, сэдыхэлым булжатай

Даруухан, налгайхан Долгор

С наше

Сначала появился МЧМ - это спортивная игра, в которой внутренние конфликты и конкуренция. А

Сначала появился МЧМ - это спортивная игра, в которой внутренние конфликты и конкуренция. А

Сначала появился МЧМ - это спортивная игра, в которой внутренние конфликты и конкуренция. А

Сначала появился МЧМ - это спортивная игра, в которой внутренние конфликты и конкуренция. А

Сначала появился МЧМ - это спортивная игра, в которой внутренние конфликты и конкуренция. А

Сначала появился МЧМ - это спортивная игра, в которой внутренние конфликты и конкуренция. А

Сначала появился МЧМ - это спортивная игра, в которой внутренние конфликты и конкуренция. А

Сначала появился МЧМ - это спортивная игра, в которой внутренние конфликты и конкуренция. А

Сначала появился МЧМ - это спортивная игра, в которой внутренние конфликты и конкуренция. А

Сначала появился МЧМ - это спортивная игра, в которой внутренние конфликты и конкуренция. А

Сначала появился МЧМ - это спортивная игра, в которой внутренние конфликты и конкуренция. А